

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENME
DENEYİMİ KAYITLARININ KULLANIMI**

BERİL MERT

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK, 2018

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Beril

Soyadı : Mert

Bölümü : Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi

İmza :

Teslim Tarihi:

TEZİN

Türkçe Adı : Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğrenme deneyimi kayıtlarının kullanımı

İngilizce Adı : Using learning experiences records in teaching Turkish as a foreign language

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Beril MERT

İmza:

Jüri onay sayfası

Beril Mert tarafından hazırlanan “Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğrenme deneyimi kayıtlarının kullanımı” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans / Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Muammer NURLU

.....

Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU

Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Üye:Prof.Dr. Muammer NURLU

Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Üye:Doç.Dr. Yılmaz YEŞİL

Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı, Hacı Bayram Veli Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 19/12/2018

Bu tezin Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans/ Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Beril MERT

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Selma YEL

.....

TEŞEKKÜR

Tez sürecimde benden bilgisini ve desteğini esirgemeyen sayın danışmanım Prof. Dr. Muammer NURLU'ya ve her zaman eğitim sürecimi destekleyen sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENME DENEYİMİ KAYITLARININ KULLANIMI

(Yüksek Lisans Tezi)

Beril MERT

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Kasım, 2018

ÖZ

Dil öğretimi; etkili bir süreci gerektiren ve sarmal bir yol ile ilerlenmesi gereken aşamalar bütünüdür. Bu aşamaları sağlamak için geçmişten günümüze birçok yöntem geliştirilmiştir ancak teknoloji ile iç içe bir toplum düşünüldüğünde klasik yöntemler yetersiz kalmış ve yeni dil öğretim yöntemleri için teknoloji ile harmanlanmış yöntemler ve öğrenme ortamları ortaya çıkmıştır. Bu öğrenme ortamlarından en önemlisi e-öğrenme platformlarıdır. E-öğrenme platformları; eğitimde fırsat eşitliği tanınması, kolay ulaşılabilirliği, öğrenme yaşantılarını takip edebilirliği, depolanabilirliği sayesinde hızlıca yayılmış ve eğitim öğretimin her alanında kullanılmaya başlanmıştır. E-öğrenme platformlarının yaygınlaşması da yürütülen çevrimiçi eğitimlerin nasıl takip edilebileceğine dair yeni oluşumları beraberinde getirmiştir. Bu oluşumlardan öğrenme yönetim sistemleri, öğrenenin izlediği eğitimleri, tamamladığı seviyeleri, öğrendiği kelimeleri sadece sistem içerisinde kayıt altında tutmaktadır. Böylelikle eğitmen, öğrenenin ilerleyişini takip edebilmektedir. Ancak çevrimiçi ve çevrimdışı öğrenmeler sadece tek bir kanalda gerçekleşmemektedir. Öğrenme, her yerde ve her şekilde olabilmektedir. Bunu takip edebilmek amacıyla ADL.net tarafından geliştirilen Experience API arayüzü ile öğrenenin gerçekleştirdiği her öğrenme etkinliği tek bir merkezde ve standart bir şekilde kaydedilebilmektedir. Bu tez çalışmasında da yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğrenme yönetim sistemi ve Experience API arayüzünün birlikte kullanılmasıyla öğrencilerin dil gelişiminin takip edilebilmesi ve bunun dil öğretimine olacak olan faydaları gerçek verilerle ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Üzerinde çalışılan veriler, Ankara TÖMER Kadıköy Şubesi A2 seviyesinde olan iki çalışma grubundan elde edilmiştir. Çevrimdışı öğrenme deneyimleri, öğrencilerin gün gün doldurduğu öğrenme formu ile takip edilerek Experience API'ye aktarılmıştır.

Bilim Kodu:

Anahtar Kelimeler: Experience API, yabancılara Türkçe, Moodle, ÖYS, LRS

Sayfa Adedi: 82

Danışman: Prof. Dr. Muammer NURLU

USING LEARNING EXPERIENCE RECORDS IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

(M.S. Thesis)

Beril Mert

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

November, 2018

ABSTRACT

Language teaching is a whole of stages that requires to be tracked an effective process and a helical path. In order to provide these stages, many methods have been developed from the past to the present, but considering a society intertwined with technology, classical methods have been inadequate, and technology and learning environments blended with technology have emerged for new language teaching methods. One of the most important one among these methods is e-learning platforms. Thanks to its providing the equivalence of opportunity in education, its easy accessibility, its tracking ability to learning experiences and its storability, it has spread in a fast way and it has started being used in every field of education. The spread of e-learning platforms has also led to new formations on how to follow the online courses. Learning management systems among these new formations record only in its own system the trainings that the learners watched, levels that they completed and the words they learnt. Thus, the educator is able to track the progress of the learner. However, both online and offline learning experiences do not occur not only on one channel. Learning may occur anywhere and anyway. On the purpose of tracking these, with the Experience API interface developed by ADL.net, every learning activity performed by the learner can be recorded in a single center and in a standard manner. In this thesis, by using the learning management system and Experience API interface in the teaching of Turkish as a foreign language, it is tried to reveal the language development of the students and the benefits that will be given to the language teaching with real data. The data has obtained from two study groups of Ankara TÖMER Kadıköy Branch A2 level. Offline learning experiences have been transferred to the Experience API by following the day-to-day learning form of the students.

Science Code:

Key Words: Experience API, Turkish to foreigners, Moodle, LMS, LRS

Page Number: 82

Supervisor: Prof. Dr. Muammer NURLU

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Çalışmanın Önemi.....	3
1.3. Çalışmanın Amacı	4
1.4. Sınırlılıklar.....	5
1.5. Varsayımlar	5
1.6. Tanımlar.....	5
1.7. İlgili Çalışmalar	6
BÖLÜM 2	9
YÖNTEM.....	9

2.1.	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	9
2.2.	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemler.....	12
2.2.1.	Gramer-Çeviri Yöntemi	13
2.2.2.	Doğrudan Yöntem	13
2.2.3.	İşitsel-Dilsel Yöntem	14
2.2.4.	Telkin Yöntemi	15
2.2.5.	Bütüncül Fiziksel Tepki (TPR) Yöntemi.....	16
2.2.6.	Sessiz Yol Yöntemi	16
2.2.7.	İletişimsel Yöntem (CLT)	17
2.2.8.	Grupla Dil Öğretim Yöntemi (CLL)	18
2.2.9.	Göreve Dayalı Öğretim Yöntemi	19
2.2.10.	Katılımcı Yöntem	19
2.3.	Elektronik Öğrenme (E-Öğrenme) Platformları	20
2.4.	Öğrenme Yönetim Sistemleri	24
2.4.1.	Moodle.....	26
2.5.	SCORM.....	28
2.6.	Experience API.....	31
2.6.1.	Experience API Katmanları.....	34
2.7.	Öğrenme Deneyimi Kayıtları	37
2.7.1.	Öğrenme Deneyimi İfadeleri.....	39
2.8.	Experience API ve Öğrenme Kayıt Deposu (LRS) Kurulumu	42
2.9.	Öğrenme Deneyimi Kayıtlarının Yorumlanması.....	42
2.10.	Öğrenme Deneyimi Kayıtlarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı	43
2.10.1.	Çevrimiçi Öğrenme Deneyimi Kayıtları	45
2.10.2.	Çevrimdışı Öğrenme Deneyimi Kayıtları	48

2.10.3. Çevrimiçi ve Çevrimdışı Öğrenme Deneyimi Kayıtları ile Bireyselleştirilmiş Ders Planı Hazırlama	53
BÖLÜM 3	56
SONUÇ VE TARTIŞMA	56
KAYNAKLAR	59
ÖZGEÇMİŞ.....	62
EKLER.....	63

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>SCORM ve Experience API Özellik Farkları</i>	37
Tablo 2. <i>Öğrenme Deneyimi İfadeleri Fiil Listesi Örneği</i>	39
Tablo 3. <i>Örnek Çevrimiçi Etkinlik İfadelerinin İşleyiş Süreci</i>	41
Tablo 4. <i>Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formları Anket A</i>	49
Tablo 5. <i>Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formu Anket B</i>	50
Tablo 6. <i>Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formu Anket C</i>	51
Tablo 7. <i>Örnek Ders Planı</i>	54

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Elektronik öğrenme evrimi	21
<i>Şekil 2.</i> E-Öğrenme'nin faydaları	23
<i>Şekil 3.</i> Moodle özellikleri	28
<i>Şekil 4.</i> SCORM ve ÖYS	29
<i>Şekil 5.</i> Experience API ile öğrenme deneyimlerinin izlenmesi.....	33
<i>Şekil 6.</i> Experience API ile öğrenme kayıt deposu etkileşimi	39
<i>Şekil 7.</i> ADL LRS ekran görüntüsü	42
<i>Şekil 8.</i> Moodle ekran görüntüsü.....	46
<i>Şekil 9.</i> Moodle ekran görüntüsü 2.....	46
<i>Şekil 10.</i> Örnek öğrenme deneyimi ifadesi üretimi.....	47
<i>Şekil 11.</i> Öğrenme deneyimi ifadelerinin öğrenme kayıt deposuna aktarılması.....	52

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ÖYS	Öğrenme Yönetim Sistemi
LRS	Öğrenme Kayıt Deposu
XAPI	Experience API
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
SCORM	Paylaşılabilir İçerik Nesne Referansı Modeli
API	Uygulama Programlama Ara yüzü

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Dil; geçmişten günümüze dek değişen ve gelişen, insanların aralarındaki iletişimi sağlayabilmesi için kullanılan dinamik bir araçtır. Kaplan (2000, s.145)'ın belirttiği üzere “çocukluktan ölümüne kadar teneffüs ettiği hava gibi insan hayatının her anına karışan dil, hayatın kendisi kadar canlı ve karmaşıktır”. Dil edinimi, doğumdan itibaren çevre etkisiyle başlayan bir süreçtir. Bu süreç üzerine birçok gözlem ve bulgu ortaya konulmuştur. Toplumlar arası etkileşim arttıkça, başka kültürler ve diller tanınmaya başlanmıştır. Bu etkileşimi sürdürebilmek amacıyla anadilden farklı olarak, ikinci ve daha fazla sayıda yabancı dil öğrenme gereksinimi ortaya çıkmıştır.

Yabancı dil, kişinin doğumdan itibaren maruz kaldığı dilden farklı olarak, iş, sosyal çevre, farklı kültürler öğrenme ve kendini geliştirme gibi amaçlar doğrultusunda ihtiyaç duyulan bir araç olmuştur. Bu ihtiyaç göz önünde bulundurulduğunda, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanı da dünya ile olan etkileşimimizi artırmak ve kültür aktarımımızı gerçekleştirmek amacıyla gün geçtikçe gelişen ve beslenen, aşamalar halinde ilerleyen bir çalışma alanı haline gelmiştir. Bu doğrultuda, dilimizi farklı kültürden insanlara aktararak dünya üzerinde Türkçe konuşan insan sayısını artırmak en büyük amacımız olmuştur. Bu amaç ile ilerlendiğinde, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimini yaygınlaştırmak için günümüz teknolojisi ile harmanlanan yeni öğretim yöntem ve teknikleri bulmak gerekliliği doğmuştur.

Teknoloji ile harmanlanan eğitim öğretim dünyası her geçen gün kendini geliştirmektedir. İlk olarak basit elektronik sunumlar ile başlayan bu süreç boyunca, yeni teknolojiler keşfedildikçe evrim geçirerek eğitim camiası için oldukça kayda değer yöntemler ortaya

çıkmaaya başlamıştır. Bu yöntemler ile insanlara ulaşabilmek daha da kolay hale gelmiştir. Gerçek, fiziksel ortamda öğretilmesi gereken bilgiler, sanal uygulamalarla  ğretilabilir bir durum kazanmıştır. Buna  rnek olarak pilotaj  ğitimleri d ş n leilmektedir. Günümüz teknolojisini ile pilotaj  ğitimleri benzetimler kullanılarak yürütülmekte, sanal bir ortamda bulunulmasına rağmen benzetim araçları ile pilot adayları mesleklerine dair önemli teknik bilgileri edinebilmektedir. Bu da hem  ğitimciler hem de pilot adayları için bir avantaj olmaktadır; fiziksel ortamı sağlamak bazı bölgelerde zor olduğundan sadece sanal bir benzetim ortamı yeterli görülmektedir.

Yabancı dil  ğretimi düşünüldüğünde ise ilk olarak  eviri yöntemi ile başlayan bu süreç, sürekli değişerek ve gelişerek dil öğretimini kolaylaştıran yöntem ve tekniklerle d nden bugüne karşımıza gelmeye devam etmektedir. Bu gelişim süreci ile birlikte öncelikle öğrenciler daha etkin hale gelmiş ve  ğitimciler otoriter bir konumda yer almaktan çok, rehberlik eder bir duruma geçmiştir. Öğretmenin rolü, öğrencinin  ğitim sürecini destekleyen ve onu yabancı dil öğreniminde yönlendiren bir hal almış ve  ağdaş  ğitim  ğretim sürecine başlanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Yabancı dil olarak Türkçe  ğretimi alanı, gün geçtikçe değişen ve gelişen bir alandır. Türkiye genelinde ve Türkçe konuşulan ülkelerde verilen  ğitimlerde birçok yabancı dil  ğretim yöntemi kullanılmaktadır. Bu yöntemlerin çoğu geleneksel dil  ğretimi basamakları ile ilerlemektedir. Uygulanan yöntemlerin yaşanılan çağa ayak uydurması, akılda kalıcılığının fazla olması ve evrensel olması gerekmektedir. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak bireyin öğrenme hızına göre hareket edilen ders planlarının uygulanması ile dersler işlenmelidir. Hem  ğretmenin zaman ve emek kaybı yaşamaması için hem de öğrencinin kendi gelişim basamaklarını takip edebilmesi için elektronik öğrenmeye geçmek bir zorunluluk haline gelmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçe  ğretiminin öneminin ve gerekliliğinin başta  ğitimciler tarafından anlaşılması gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda, yapılan ve yapılacak olan her yenilik Türkçenin yayılması için yürütülen çalışmalara hizmet edecektir. Teknoloji ile harmanlanarak kullanılacak olan her yöntem, geleneksel sınıf ortamından uzak, daha etkili ve daha verimli ders işlenmesi için fayda sağlamaktadır ve sağlayacaktır. Yabancılar

Türkçe öğretimi alanındaki eksiklik ise teknolojidir. Türk kültürü ve Türk dili öğeleri ile çalışılmış birçok bilimsel çalışma vardır ve bu konuların alandaki önemi çok net anlaşılmıştır. Artık, Türkçenin yaygınlaştırılması için farklı ve evrensel alanlarda çalışmalar yapmak gerekmektedir.

Dil öğretiminde, geleneksel yöntem kullanımı çoğu eğitimci tarafından eleştirilmektedir ve geleneksel yöntemlerin öğretilen hedef dilin de öğrenilmesini zorlaştırdığı düşünülmektedir. (Arslan ve Ergin, 2010, s. 65) Bire bir aktarılan dil bilgisi kuralları, okuma ve yazma becerisi ve ana dil ile birlikte aktarılmaya çalışan hedef dildeki kelimeler, öğretimin hem kalıcılığını hem de verimini düşürmektedir. Bu verimi ve kalıcılığı artırmak için de geleneksel öğretim yöntemleri terk edilip, teknoloji ile harmanlanmış sınıf ortamlarına geçiş yapmak gerekmektedir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için de bilimsel çalışmaların, eğitimcilere rehberlik etmesi ihtiyacı doğmuştur. Elektronik öğrenme platformlarının kullanımı Türk dilinin öğretiminde yeterince kullanılmamaktadır ve bu alanda eğitimciler bilinçlendirilmeli, kurumlar elektronik öğrenme platformlarının kullanımını artırmalıdır.

Her eğitimci için öğrencilerin bireysel hızlarını tek tek takip etmek zordur. Özellikle sınıf mevcudu fazla olan eğitim ortamlarında, bireysel planlar hazırlayarak ilerlemek oldukça güçtür. Tüm bunları eğitimciler adına yapabilecek bir teknolojiye ihtiyaç vardır ve bu teknoloji Türkçe öğretimi ile harmanlanmalıdır.

1.2. Çalışmanın Önemi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, geliştirilmesi ve olumlu yönde ivme kazandırılması gereken en önemli alanlardan biridir. Bir milletin, kendini ileriye taşıyabilmesi için geçmişine, kültürüne ve diline sahip çıkması gerekmektedir. (Ungan, 2006, s.223) Ülkemizin, dilimizin ve kültürümüzün evrensel bir yayılım sağlaması ile Türkçe ve Türk kültürü hak ettiği değeri görecektir. Dil, bir milletin kültürel değerlerinin en başında gelmektedir. Dilin öğretilmesi demek, tüm yazılı ve sözlü kültürün aktarılmasını da beraberinde getirmektedir. Örf, adet ve gelenek gibi soyut kültürler, dilin içinde bulunan deyimler ile bile aktarılabilmektedir.

Türk dili ve kültürünü yaygınlaştırması muhtemel her çalışma, hak ettiği değeri görmelidir. Özellikle Türkçe gibi zengin bir dilin, dünya tarafından bilinmesi, tanınması ve konuşulması Türk dünyasının geleceği için büyük bir önem teşkil etmektedir. Türk dilinin evrensel bir dil

haline getirilebilmesi için yapılan çalışmalar son sürat devam etmeli ve alandaki eğitimciler dil öğretiminde getirilecek yeniliklere açık olmalıdır.

Her öğrencinin dil gelişim düzeyini geleneksel yöntemlerle bireysel olarak takip edebilmek için çok az mevcutlu bir sınıfta eğitim öğretim faaliyetlerini sürdürmek gerekmektedir. Bu da Türk dilinin yaygınlaştırılmasının önünde hem kişisel emek hem de zaman kaybıdır.

Günümüzde, dünyanın önde gelen üniversiteleri ve eğitim kurumları mutlak suretle uzaktan eğitim sistemlerini kullanmaktadır. Yabancılar Türkçe eğitimi veren kurumların da, Türk dilini öğrenmek isteyen bireyleri kursun bulunduğu konuma bağlı kalmadan, kendi bilgisayarları başında Türkçe öğrenebilecekleri bir çevrimiçi ya da çevrimdışı öğrenme ortamı oluşturması gerekmektedir. Bu tez çalışması ile Türkçe öğretiminde kullanılan tekniklerin, bulunduğumuz çağa daha uygun hale getirilerek, yabancılar Türkçe öğretimin yaygınlaştırılması ve Türkçeye merak uyandırması beklenmektedir. E-öğrenme platformlarının kullanımının artırılması ile toplanan büyük verilerin tek tek incelenmesi ve farklı sistemler üzerinden takip edilmesi emek ve zaman kaybıdır. Bunun yerine, Türk dilini öğreten kurumlarda Experience API kullanımının başlaması ile hem kursiyerler ve sınıftaki öğrenciler hem de çevrimiçi öğrenme platformlarından dersleri yürütülen öğrencilerin dil gelişim basamakları, hataları, sınavları ve test sonuçları etkileşimli bir şekilde takip edilebilecektir.

1.3. Çalışmanın Amacı

Bu tez çalışması ile yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında geleneksel sınıf ortamlarından teknoloji ile iç içe yürütülen ders ortamlarına geçiş sağlanması hedeflenmektedir. Yeni bir teknoloji olan Experience API ile yabancı dil öğrenen kitlenin yaptığı her öğrenme hareketini tek bir sistem üzerinde merkezi bir şekilde kaydederek, öğrencilerin dil öğrenim sürecinin her adımının izlenmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede, dil öğrenimi sürecinde yapılan her hata ya da kolaylıkla öğrenilebilen her bilgi analiz edilerek bir sonraki derslerde ya da dil seviyelerinde uygulanacak olan ders planlarını buna göre hazırlamak için Türkçe öğreten eğitimcilere rehberlik edilebilecektir.

Bu çalışmada, Experience API ara yüzünün dünyada ilk kez yabancı dil eğitimi için kullanılarak literatürde önemli bir yer kazanmak ve Türkçe çalışmaların bilinirliğini artırmak da başarılmak istenen bir başka hedeftir. Bu çalışma ile, teknoloji ile öğretimin etkililiğinin

eğitimciler üzerindeki bilincinin artırılması ve bunların sınıf içinde kullanımının teşvik edilmesi de amaçlanmaktadır.

Elektronik öğrenme platformlarının kullanımının artması ve bu öğrenme platformlarının Experience API ara yüzü ile birlikte kullanılması ile Türkçe öğretiminin kalitesi ve hızında bir artış gözlenmesi bu çalışmanın hedefleri arasındadır. Yapılan her çalışma ile, Türk dilinin öğretimine ve yaygınlaştırılmasına az ya da çok bir katkıda bulunmak bile bu alanda çalışan eğitimcileri daha da teşvik edecektir. Bu tez çalışması ile gerek yüksek lisans gerek doktora tezlerinde çalışılan konularda yeniliğe gidilmesi de ulaşılmak istenen hedefler arasındadır.

1.4. Sınırlılıklar

Yapılan bu tez çalışmasında kullanılan çevrimiçi öğrenme deneyimi kayıtları verileri Moodle öğrenme yönetim sistemi uygulaması üzerinden üretilmiştir. Kurulan sistem ara yüzü ile üretilen verilerden yola çıkarak örnekler sunulmaya çalışılmıştır. Kullanılan çevrimdışı öğrenme deneyimi kayıtları verileri ise Ankara TÖMER Kadıköy Şubesi A2 seviyesinde Türkçe öğrenimi gören yabancı öğrencilere uygulanan anket formu ile elde edilmiştir. Anket formu ölçme değerlendirme uzmanı eşliğinde hazırlanmıştır. Uygulanan form ve elde edilen veriler 14 kişi ile sınırlandırılmıştır ve yapılan çalışmalar bu veri sayısına göre ilerlemiştir.

1.5. Varsayımlar

Anket yoluyla elde edilen çevrimdışı öğrenme deneyimi verilerinin kullanıcılar tarafından doğru aktarıldığı varsayılmıştır. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan bireyselleştirilmiş ders planlarının da doğru ve etkili olacağı varsayımlar arasındadır.

1.6. Tanımlar

ÖYS: Öğrenme Yönetim Sistemi

Moodle: Açık kaynak kodlu ve ücretsiz kullanılabilen öğrenme yönetim sistemi platformu

DyneD: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen ve yürütülen yabancı dil öğretimi platformu

Experience API: Çevrimiçi ve çevrimdışı öğrenme deneyimlerinin takip edilebilmesini ve kaydedilebilmesini sağlayan açık kaynak kodlu bir e-öğrenme yazılımı

Öğrenme Deneyimi Kayıtları: Experience API üzerinden depolanabilen ve takip edilebilen, öğrencilerin öğrenme adına yaptıkları her etkinliğin kayıtları

SCORM: Paylaşılabilir İçerik Nesne Referansı Modeli

LRS: Learning Record Store/ Öğrenme Kayıt Deposu

1.7. İlgili Çalışmalar

Tabak'ın (2013) çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde geleneksel yöntem ve tekniklerin yanında çağdaş öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasının gerektiği vurgulanarak, Kayseri ili Kocasinan ilçesi Mustafa Germirli Anadolu İmam Hatip Lisesi'ndeki yabancı uyruklu öğrenciler için benzetim tekniği uygulanmıştır. Benzetim tekniğinin sınıfın fiziksel ve sosyal boyutuna, sınıf içi uygulamalara ve öğrenen özelliklerine yönelik önemli değişiklikler olduğunu ortaya koymuştur.

Sarıman'ın (2016) çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime vurgulama becerisinde bilgisayar destekli eğitimin etkisini tespit etmeyi amaçlamış ve yarı deneysel desenlerden tek gruplu ön test ve son test deneme modeli kullanılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda bilgisayar destekli kelime vurgulama eğitiminin bireylerin kelime vurgulama becerisine ilişkin başarı düzeylerinde anlamlı bir artış olduğu tespit edilmiştir.

İlgar'ın (2013) yüksek lisans tezi çalışmasında, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde e-öğrenme yolu ile Türkçe ve İngilizce kelime öğretiminin nasıl olduğunu ve kültürel öğelerini incelemiştir. Bu incelemeyi yaparken ilişkisel tarama modeli kullanmıştır. İngiltere'deki İngiliz dili öğretimi yapan sitelerin, İngiltere'de Türk dili öğretimi yapan sitelerin ve Türkiye'de Türkçe öğretimi yapan sitelerin kelime öğretim bölümlerini inceleyerek bu bölümlerin özelliklerini ortaya koymuştur.

Sülükçü'nün (2011) kitabında, yabancılara Türkçe öğretiminde (temel seviye A1) bilgisayar destekli materyal geliştirme ve bunun öğrenci başarısına etkisi incelenmiştir. Deney grupları kurulmuş ve bu grupların üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Bilgisayar destekli materyal kullanımından önce uygulanan ön testler ile kullanıldıktan sonra uygulanan son test

sonuçları analiz edilerek bilgisayar destekli materyallerin öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediği sonucu ortaya konmuştur.

Işık'ın (2015) yüksek lisans tezi çalışmasında, ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde bilgisayar destekli eğitim ile elektronik geri bildirimler kullanılarak yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma yapılmıştır. Bu uygulama sonucunda yapılan ön test ve son testler arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Yapılan elektronik geri bildirimler ile öğrenciler hatalarının daha kolay farkına varabilmiş ve sonraki öğrenme adımını ona göre gerçekleştirmiştir. Bu da başarısını olumlu yönde etkilemiştir.

Gülcü'nün (2015) yüksek lisans tezi çalışmasında, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde mobil destekli kelime öğretimi çalışması yapılmıştır. Yabancı dil olarak mobil destekli Türkçe kelime öğretiminin etkililiği ve öğrencilerin bu uygulamalarla ilgili görüşleri araştırılmıştır. Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretiminde kullanılmak üzere geliştirilen internet temelli kelime öğretim materyalleri, kısa mesajlar (SMS) ve çoklu ortam mesajları (MMS) kullanılmıştır. Çalışmanın nitel ve nicel bölümünden elde edilen bulgulara göre, mobil destekli Türkçe kelime öğretiminin, öğretmen merkezli geleneksel Türkçe kelime öğretimine göre daha etkili olduğu, deney ve kontrol grubu kelime bilgisi başarı testi son test puan ortalamaları arasındaki farkın $p < 0.05$ önem düzeyinde deney grubu lehine anlamlı olduğu, öğrencilerin; mobil destekli kelime öğretiminden memnun oldukları, mobil öğrenmeye yönelik olumlu görüş belirttikleri, bu uygulamalarla motivasyonlarının arttığı, yeni kelimeler öğrendikleri, bundan sonraki Türkçe öğrenme süreçlerinde de mobil destekli kelime öğretimini tercih etmek istedikleri ve cep telefonunun mobil öğrenmede etkili bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mutlu'nun (2014) Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi'nde yayımladığı makalede Experience API ile geliştirilen öğrenme deneyimi kayıtlarının nasıl inceleneceği, yapılacağı ve yorumlanacağı ile ilgili bilgilere değinilmiştir. Yaşam günlüklerinin önemi aktarılmıştır.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

2.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçenin ve Türk kültürünün yaygınlaştırılması için atılan en önemli adımdır. Günümüzde giderek artan bir sayıda, Türkçe öğretimine ilişkin istihdam sağlamak adına kurslar, sertifika programları, seminerler, yüksek lisans ve doktora programları açılmaktadır. Bu programlar sayesinde Türkçenin tüm lehçeleri dahil olmak üzere Doğu Türkistan'dan Asya'ya kadar Türkçe konuşan insan sayısını sürekli olarak artırmak amacı ile eğitimciler yetiştirilmektedir. Bu amacın daha da hızlı gerçekleştirilebilmesi için yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında lisans programları açılması hususunda eğitim camiası da büyük hassasiyet ve çaba göstermektedir. Türkçenin öğretimi faaliyetlerini yurtiçinde ve yurtdışında sağlayan birçok kurum vardır. Bunların başında en bilinenler olarak Gazi TÖMER, Ankara TÖMER ve Yunus Emre Enstitüsü gelmektedir. Bunun yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığı da yurtdışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimini artırmak amacıyla beş yıl hizmet süresini doldurmuş ve disiplin cezası almamış öğretmenleri, her sene sınav ve mülakat düzenleyerek yurtdışında Türk dili öğretimi alanında çalışmaları için birçok ülkeye göndermektedir. Ülkemize gelen göçmenlerin sayısı arttıkça her kurumda bir Türkçe öğretimi sınıfı da kurulmaya başlanmıştır. (Sarıçoban, 2016, s.51)

TİKA bünyesinde 1999 yılında yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla Türkoloji projesi başlatılmış ve 2000-2001 öğretim yılında uygulamaya alınmıştır. Bu proje kapsamında 21 ülkede Türkoloji bölümleri kurulmuş, bu ülkelerde bölümlerin bünyesinde Türkçe kursları

açılarak okutmanlar görevlendirilmiştir ve öğretim materyalleri sağlanmıştır. Avrupa Konseyi tarafından 2001’de ilan edilen Avrupa Diller Yılı kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Ankara’da, 25-26 Ekim 2001 tarihleri arasında “Avrupa’da Yabancı Dil Olarak Türkçe Eğitimi” konulu uluslararası bir sempozyum düzenlenmiştir. 2011 yılında imzalanan protokol gereğince Türkoloji projesinin Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde devam etmesine karar verilmiştir. Kurum bir taraftan bu projeyi yürütürken diğer taraftan da yurt dışında kurduğu merkezlerde eğitim ve öğretim çalışmalarının yanı sıra kültürel ve sanatsal faaliyetler yürütmekte, bilimsel araştırmalara destek vermektedir. Ek olarak, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ders kitabı, öğretim materyali ve kaynak kitap hazırlanmasına liderlik etmekte ve Türkçe sertifika sınavları düzenlemektedir. Enstitünün, Avrupa ortak başvuru metninde belirtilen kriterler doğrultusunda, dil yeterlilik sınavlarının tek bir merkezden yürütülmesi doğrultusunda yapmakta olduğu çalışmaları sürdürmektedir. (Parlakpınar, 2014, s.227)

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ilk olarak Kaşgarlı Mahmut’un Divanı Lügati’t-Türk eseri ile başlamıştır. Bu eserin öncelikli amacı Arap dünyasına Türkçeyi tanıtmak, dilimizin zenginliğini göstermek olmuştur. Dil öğretiminin yanı sıra Kaşgarlı Mahmut kültürümüzle ilgili pek çok bilgiye yer vermiştir. Bu sebeple de Türk bilimi üzerine çalışan uzmanlara göre ilk ansiklopedi niteliğini taşımaktadır.

Codex Cumanicus, ikinci en önemli eser olarak görülmektedir. Türkçe adı ise Kıpçak Kitabı olarak geçmektedir. Kıpçakçanın dil bilgisi kurallarının aktarıldığı eserde Kıpçakça- Farsça, Kıpçakça-Latine ve Kıpçakça-Almanca sözlüğü yer almaktadır. (Durmuş,2013, s.34)

Muhakemetü’l-Lugateyn ise üçüncü en önemli eser olarak bilinmektedir. Ali Şir Nevai tarafından 15. yüzyılda yazılan bu eser, Fars dili ile Türk dilini karşılaştırmaktadır. Ek olarak, ilk adbilim ve anlambilim kitabı olarak da görülmektedir. Bu eseri ile Ali Şir Nevai batılı anlamda dil bilimin lideri olarak anılmaktadır. (Durmuş, 2013, s.35)

Kitabü’l- İdrak Li-lisanü’l Etrak, Kitab-ı Mecmu-ı Tercüman-ı Türki ve Acemi ve Mugali, Ed-Dürretü’l- Mudiyye Fi’l Lügati’t Türkiyye, El Kavaninü’l- Külliye Li-Zabti’l- Lügati’t-Türkiyye, Et-Tuhfetü’z-Zekiyye Fi’l Lugati’t-Türkiyye, Kitabü Bulgati’l Müştak Fi Lügati’t Türk ve’l Kıpçak gibi eserler de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi tarihinin ilk yapıtları listesinde yer almaktadır. (Durmuş,2013, s.35)

Zamanla gelişen ve değişen eğitim programları içerisinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimine en büyük katkıyı sağlayan çalışma şüphesiz ki 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu olmuştur. Medreselerin kapatılması ile maruz kalınan birçok Arapça ve Farsça kelime, yoğunluğunu o dönemden itibaren kaybetmeye başlamıştır. Kanun sonrasında temel eğitime getirilen yabancı dil dersleri de Türkçenin yabancılara öğretimi için aydınlık bir yol olmuştur. Ülkelerin dilini ve kültürünü yaygınlaştırmalarının önemi anlaşılmış ve Anadolu kültürün tüm öğelerinin hepsini içinde bulunduran Türk dili öğretimi için çalışmalar daha da hız kazanmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde atılan en büyük ikinci adım ise Latin alfabesinin kullanılmaya başlanmasıdır. Bu doğrultuda Türkçe, öğrenilmesi ve öğretilmesi daha kolay bir hale gelmiştir. Önceki yıllarda harfleri bile tanınmakta zorlanılan Türkçe, Latin alfabesine geçildikten sonra yabancı dil olarak tercih edilme sürecinde ivme kazanmıştır.

Jeopolitik konumu ile düşünüldüğünde Türkiye, dünyada önemli bir role sahiptir. Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde ilk Türk Devletlerinden itibaren ticarete önem verilmiştir. Ticaret faaliyetleri ile birlikte siyasi ve ekonomik sebeplerle Türkçe, tarih boyunca öğrenilmek istenen ve ihtiyaç duyulan bir dil olmuştur. Özellikle III. Selim döneminde askeri okullarda batılı dillerin yanı sıra Türkçe öğretimi de gerçekleşmiştir. (Barın, 2004, s.21)

Modern anlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi TÖMER ile başlamıştır. TÖMER uyguladığı kur sistemi ile batılı yöntemler kullanarak, ülkemize eğitim ya da istihdam amacıyla gelen kişilere Türkçe öğretimini sağlamıştır. Avrupa Dil Öğretim Çerçeve Metni baz alınarak hazırlanan müfredatlar ile çağdaş bir eğitim süreci izlenmiştir. Ankara Üniversitesi TÖMER ve Gazi Üniversitesi TÖMER yabancılara Türkçe öğretimi alanında etkili bir şekilde eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir.

Yunus Emre Enstitüsü de Türkçe öğretiminin teknoloji ile iç içe gerçekleşmesinin önemini göz önünde bulundurarak, oyunlaştırma teknikleri ile geliştirilmiş, çevrimiçi ve kur sistemine dayalı bir internet bazlı Türkçe kursu yönetmektedir. Bu adım ile, diğer yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumların da zamanla yeni dil öğretim yöntemlerine ayak uydurması beklenmektedir.

2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Yabancı dil öğretiminde pek çok yöntem ve teknik bulunmaktadır. Bir yöntemin etkili olabilmesi ve yıllarca uygulanabilmesi için yeniliklere uyum sağlayabilme, güncellenebilme niteliğini taşıması gerekmektedir. Küresel çerçevede kullanılan bu yöntemler, eğitimde yaşanan yenilikler ilerledikçe değişim ve gelişim göstermektedir. Özellikle teknolojinin hayatlara girmesi ile yeni bir dil öğrenimi büyük bir önem kazanmıştır. Bu durum da dil öğretim yöntem ve tekniklerine yeni bir bakış açısı ile yön vermeye başlamıştır. Dil bilgisi kurallarının doğrudan aktarımı ve hedef dildeki kelimelerin ana dilde verilen karşılıkları ile öğretilmeye çalışılması ile başlayan bu süreç günümüzde çok daha modern, güncellenebilen ve çağdaş hale gelmeye devam etmektedir. Yabancı bir dil öğreniminin öneminin bilindiği ülkelerde geleneksel yöntemler rafa kaldırılmıştır ve dil öğretim yöntemlerindeki çeşitlilik ve yenilikler günümüzde hala devam etmektedir. Her yaşanan yeni teknolojik gelişim, dil öğretim yöntemlerini de eş zamanlı bir şekilde etkilemektedir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında kullanılan dil öğretim yöntemlerinde yeni bakış açıları kazanabilmek oldukça önemlidir. Türk dilinin hak ettiği değeri görebilmesi için öğretim sürecinin de etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Türk dil yapısı, Türk dilini öğrenmek isteyenlerin gözünü korkutmalı, aksine yeni metot ve tekniklerle bezenmiş eğlenceli ders sunumları ve süreçleri ile Türk dilinin önemi, kolaylığı ve zenginliği aktarılmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, her dilde olduğu gibi fiziksel sınıf ortamlarında birçok dil öğretim yöntem ve tekniği kullanılmaktadır. Bu yöntemler, dünya ile hemen hemen aynı sırayı izleyerek yabancılara Türkçe öğretimi alanına da yansımıştır. Özellikle mevcudun kalabalık olduğu sınıflarda, ilk yabancı dil öğretim yöntemi olarak kullanılan, ana dilden hedef dile verilen anlamlar ve kurallar karşılaştırılarak başlanmıştır. Sonrasında dil öğretiminde dil bilgisi kurallarından çok, dili öğrenen kişinin iletişim kurabilme yeteneklerinin artırılmasına yönelik yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Bunu sağlayabilmek amacıyla, yabancı dil öğrenen kişinin bilgi alıcı konumundan çok, dili üreten ve etkili bir şekilde kullanabilen bir pozisyona geçmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda sırasıyla birbirini izleyen ve birbirinden destek alarak geliştirilen yabancı dil öğretim yöntemleri ortaya çıkmıştır.

2.2.1. Gramer-Çeviri Yöntemi

Yabancı dil öğretimi sürecinde en eski ve en bilinen yöntem Gramer-Çeviri yöntemidir. Bu yöntemde ana dildeki dil bilgisi kuralları, hedef dildeki kurallar ile karşılaştırılarak öğrenenlerin zihninde bağdaştırması sağlanır. Geleneksel yabancı dil öğretim yöntemlerinden biridir ve çağdaş öğretim yöntemlerinin aksine sınıf içerisinde öğretmenden başka otorite yoktur. Öğrenenler edilgen durumda iken öğretmen etkin durumdadır. Yeni öğrenilecek kelimelerin de ana dildeki anlamı verilir ya da doğrudan sözlük yolu ile öğretilir. Hedef dili öğrenim sürecinde, dildeki aktarılması gereken temel beceriler; öncelikle ana dilde okunan bir metnin hedef dile çevrilmesi ya da hedef dilden ana dile çevrilmesi ile gerçekleştirilmeye çalışılır. Kullanılan öğretim materyalleri ise genellikle sadece kitap, defter ve sözlüktür. Günümüzde, eğitim ile ilgili yaşanan gelişmeler düşünüldüğünde bu yöntem çok verimsiz ve gereksiz kalmaktadır. Sadece sınıf mevcudu kalabalık olan sınıflarda bu yöntem, sunuş yolu ile birleştirilerek tercih edilebilmektedir. Tamamen geleneksel dil öğretim yöntemi temelli olduğundan, konuşma ve dinleme becerisinin ilerleme kazanması oldukça zaman almaktadır. Sınıf içerisinde hedef dilde etkileşim düşük olduğundan pratik yapma imkânı yok denecek kadar azdır. Öğrenci-öğrenci etkileşimi, hedef dilde değil ana dilde kurulmaktadır. Bu sebeple, dinleme ve konuşma becerileri sadece sosyal öğrenme ortamlarında kazanılabilmektedir.

Etkileşimin sadece çeviri ile sağlandığı bu yöntem, kısa sürede Türkçe konuşmak isteyen bireyler için tercih edilmemesi gereken bir yöntemdir. Dil öğrenim sürecinde edinilmesi gereken dil becerilerinden; konuşma ve dinleme, bu yöntem yolu ile edindirilmeye çalışıldığında oldukça zaman almaktadır. Öğrencilerin bilişsel becerilerini kullanabildiği ve dilde üretken olabildiği evreye ulaşması için, sürekli olarak ana dil ve hedef dil arasında bağlantı kurması gerekmektedir. Bu sebeple, öğrencinin ana dilini düşünmeden, hedef dilde konuşabilmesi belki de yıllar almaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sadece sunuş yolu ile işlenecek olan dersler, Türk dilini öğrenmek isteyen bireylerin de ilgilerini kaçırabilmektedir. Bu yöntemin, Türkçeyi öğreten eğitim kurumlarında kullanılmaya devam edilmesi, Türk dilinin yaygınlaştırılmasını önlemekten başka bir işe yaramayacaktır.

2.2.2. Doğrudan Yöntem

Öğretim yöntemlerinin gelişim süreci izlediğinde Doğrudan Yöntem diğer adı ile Dolaysız Yöntem, Gramer-Çeviri yöntemine eleştiri olarak doğmuştur. Bu yöntemde ana dilin

kullanımı yer almamaktadır. Doğrudan dil bilgisi kuralları verilmemektedir. Dil bilgisi kurallarının okuma ve dinleme metinlerinden, kendiliğinden öğrenileceği düşünülmektedir. Bireylerin bilinç altında okuduğu metinlerden, dinleme etkinliklerinden, izlenilen bir filmde ya da hedef dilde gerçekleşen bir konuşmadan dil bilgisi kurallarının kendinden oluşacağı varsayılmaktadır. Yabancı dil öğrenenler dil bilgisi kurallarını hedef dilde kullanmaya teşvik edilmektedir, ana dil kullanımından kaçınılmalıdır.

Bu yöntemde özellikle hedef dilin çevredeki nesneler ve sesler ile öğrenileceği görüşü vardır. Öğretilcek olan yeni kelimeler, bu yöntemde göre somutlaştırılarak öğretilir ve bireyin zihninde somut bir resim canlandırılarak öğretim süreci kolaylaştırılmalıdır. Örneğin meyveler ünitesinde sınıfa mutlaka meyve getirilmelidir ya da resim kartları kullanılmalıdır. Öğretim basitten zora, yakından uzağa şeklinde gerçekleşmektedir. Bu sebeple de öncelikle günlük dilde sıklıkla kullanılan kelimeler öğretilmeye çalışılmaktadır. Öğrencilerin sosyal çevre ile etkileşime girdiğinde öğrenmesi muhtemel ilk konular ve kelimelerden öğretim sürecine başlanmaktadır.

Hedef dili kullanırken yapılan hatalar ise öğretmen tarafından düzeltilmemektedir, öğrencinin kendi hatasını fark edip düzeltmesi beklenmektedir. Doğru kullanım biçimini duydukça, öğrencinin bilinçaltında bu hataların kendiliğinden düzeleceği ön görülmektedir. Yabancı dil öğrenimi gerçekleşirken, telaffuz hatalarına yer yoktur, tüm kelimelerin söylenişi doğru olarak öğrenilmelidir. Bunun nedeni de yanlış öğrenilen bir kelimenin, doğru şekilde kullanılmaya başlanması, ilk kez bir kelime öğretmekten daha zordur görüşüdür. Bu yöntemde öğretmen, Gramer- Çeviri yönteminde olduğu gibi etkin konumdadır ve otoriterdir. Öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen etkileşimi azdır. Çağdaş eğitim modeli düşünüldüğünde bu yöntemin eksik kaldığı düşünülmektedir.

2.2.3. İşitsel-Dilsel Yöntem

İşitsel-Dilsel yöntem, 2. Dünya Savaşı döneminde ordudaki askerlere yabancı dil öğretimini sağlamak için ortaya çıkmış bir yöntemdir. Yeni dilin, en kısa sürede öğretilmesi hedeflenmektedir. Bu sebeple, o dönemde askerler günde yaklaşık on saat ve haftanın altı günü ders görmekteydiler.

İşitsel-Dilsel yöntemde hedef dil, parçadan bütüne doğru gidilerek öğretilmektedir. Özne öğretimi ile başlayan, sonrasında yüklem ekleyen ve en son nesne, zarf gibi öğeleri de

ekleyerek ilerlenen bir cümle öğretimi süreci izlenmektedir. Öğrenenin hata yapma şansı yoktur ve kabul edilemez, anında düzeltilir. Öğretmen rol modeldir ve telaffuza çok önem verilir. Dilin tüm becerilerine eşit zaman ayrılmamaktadır, konuşma becerisi önceliklidir. Çağdaş dil öğretimi düşünüldüğünde bu yöntem oldukça yetersiz kalmaktadır. Yabancılar Türkçe öğretimi göz önünde bulundurulduğunda ise sadece kalabalık gruplarda ve konuşma becerisinin bir an önce kazanılması gerektiği durumlarda uygulanabilmektedir. Örneğin; Suriyeli vatandaşlara Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen Türkçe derslerinde ilk hedef, Türkiye sınırları içinde hayatlarını idame ettirecek kadar günlük dili konuşabilmeleridir. Bu doğrultuda, bazı öğretmenler kısa sürede konuşma becerisini sağlayabilmek için kalabalık sınıflarda bu yönetime başvurmaktadırlar.

2.2.4. Telkin Yöntemi

İşitsel-Dilsel yöntemden kısa süre sonra başka dil öğretim yöntemleri de karşıt görüş olarak ortaya çıkmıştır, ancak yeterli ilgili görmemiştir. Telkin ile öğretim ise günümüzde hala popülerliğini korumaktadır. Telkin ile öğretim yöntemi çerçevesinde (desuggestopedia), öğrenim sadece öğrenen ve öğreten zihnindeki engelleri kaldırdığında gerçekleştirilebilmektedir. Yeni bir dilin öğrenilmesi, ancak kişinin kendisine ve çevresine bağlıdır. Bu sebeple, telkin ile öğretim yönteminde öncelikle çevre öğrenmeye motive edici olmalıdır. Sınıf ortamı mutlaka hedef dil ile ilgili materyaller ile donatılmalıdır ve bilinçaltı öğretim gerçekleştirilmelidir.

Telkin ile öğretim yönteminde sınıf ortamı loş bir ışığa, rahat bir oturma düzenine sahip olmalıdır. Öğrenci kendini rahat hissederse dil öğretiminin daha kolay gerçekleşeceği düşünülmektedir. Öğrenmede etkililiğin kalıcılığının sürdürülebilmesi için tüm duylara hitap eden öğretim basamakları izlenmelidir. Bunu sağlayabilmek için telkin ile öğretim yönteminde öğrencilere öğrenim öncesi ve öğrenim sırasında klasik müzik dinletilmektedir. Klasik müzik ile öğrenilen yeni kelimeler veya konuların zihne daha sıkı tutunduğu düşünülmektedir. Bu yöntem günümüzde hala kullanılmaktadır. Halk arasında daha çok hipnoz ile öğrenme olarak bilinmektedir. Telkin ile öğretim yöntemi, kişi sayısı az olan gruplarda uygulanabilmekte ve büyük hazırlık gerektirmektedir. Bu nedenle, fazla tercih edilmemektedir.

2.2.5. Bütüncül Fiziksel Tepki (TPR) Yöntemi

Bütüncül fiziksel tepki yöntemi James J. Asher tarafından geliştirilen başka bir yöntemdir. Bu yöntemde dil öğretimi emir-hareket parametresi çevresinde gelişmektedir. Asher, TPR (Total Physical Response) adı verilen bu yöntemi ebeveyn ve çocuk arasındaki iletişimi gözlemleyerek üretmiştir.

Bütüncül fiziksel tepki yaklaşımı yönteminde önemli olan üç adet prensip bulunmaktadır. İlk ve en önemlisi, dil öğretiminin dinleme yolu ile sağlanabileceğidir. Bebeklerin ilk hecelerini çevresini dinleyerek söyleyebildikleri düşünüldüğünde dinleme, bu yöntemde dil öğretiminin en önemli basamağıdır. İkinci olarak, dil öğrenimi ve edinimi beynin sağ lobunda gerçekleşmektedir ve Asher'a göre dil öğretimi sağ lobu etkin hale getirecek unsurlarla pekiştirilmelidir. Üçüncü prensip ise dil öğrenimi ve öğretimi sürecinde stres yaratacak tüm öğelerin ortadan kaldırılmasıdır. Kişi ancak kendini rahat ve özgüvenli hissettiği ortamda kendini gösterebilmektedir. Dil öğrenimin önündeki motivasyon düşürücü tüm engeller yok edilmelidir. (Asher,1966, s.80)

Bütüncül fiziksel tepki yaklaşımı yöntemi konuşma ve tepki çerçevesinde yürütülmektedir. Öğretmen, hedef dilde komut verir ve öğrenciler de fiziksel hareketler ile komutu uygular. Bu doğrultuda, küçük yaş gruplarına ve hedef dilde başlangıç seviyesinde olanlara uygulanması daha doğrudur. Öğretmen, otorite rolündedir. Öğrenciler ise dinleyici ve uygulayıcıdır. Öğrenciler kendi dil öğrenim süreçlerini kendileri takip ederler. Bu yöntemde hedef dilde okuma ve yazma becerisi, gramer ve kelime bilgisinden sonra öğretilmektedir.

Gramer öğretimi direkt olarak gerçekleşmemektedir. Öğrencilerin dil bilgisi kurallarını zaman içinde kullanılan materyallerden kendiliğinden öğreneceği varsayılmaktadır. Dil bilgisi konusu ve kelimeler o günkü dersin durumuna göre kategorize edilip öğretilmektedir. Öğrenciler genellikle kelimeleri görsellerden ve hareketlerden öğrenmektedirler. Bu sebeple öncelikle “oturmak, kalkmak, açmak, kapamak, izlemek” gibi hareketlerle gösterilebilecek kelimelerin öğretimi hedeflenmektedir. (Asher, 1966, s.82) Utangaç veya asosyal öğrenciler için uygun bir yöntem olmadığı düşünülmektedir.

2.2.6. Sessiz Yol Yöntemi

Sessiz yol yöntemi (Silent Way), 1963 yılında Caleb Gattegno tarafından geliştirilmiş bir yöntemdir. Bu yöntemde öğreticinin sessiz olması esası vardır. Sessizliğin, öğrencilerin dil

öğretimi sürecine odaklanabilmesi için sağlanması gerekmektedir. Dil öğretimi kelime tabloları ve renkler yolu ile gerçekleştirilmektedir. Her renk bir harfi ifade etmektedir. Bu yöntemde renkler ve harfler arasındaki ilişki ezberlendiği durumda, telaffuz hatası olmayacağı düşünülmektedir. (Gattegno, 1963, s.16)

Sessiz yol yönteminde öğrencilere anında yanıtlama tepkisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. Peş peşe gösterilen renklerle öğrencilerin otomatik bir şekilde kelime veya cümle kurması beklenmektedir. Bu yöntemde grup çalışması da oldukça önemsenmektedir. Öğrencilerin hem öğretmen hem de grup lideri rollerini de üstlenmesi gerekmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi düşünüldüğünde bu yöntem sadece küçük yaş gruplarına dil öğrenim ve öğretim sürecinin eğlenceli bir süreç olduğunu göstermek amacıyla uygulanabilmektedir.

2.2.7. İletişimsel Yöntem (CLT)

İletişimsel yöntem ilk olarak 1970’li yıllarda geliştirilmeye başlanmıştır. Dilbilgisi çeviri yöntemi işitsel dilsel yönetime tepki olarak ortaya çıkmıştır. Dil öğrenmek isteyen kişilerin okuma yazma becericisi kazanmaktan daha çok konuşabilme ve anlayabilme yetisine sahip olmayı tercih ettiğine inanılmaktadır. Bu yetiyi de farklı konseptlerde kullanma amacı güdülmektedir. Bu doğrultuda, öğrencilere öncelikle iletişimsel akıcılık ve doğruluk aktarılmaya çalışılmaktadır. (Richards,2006, s.27)

İletişimsel yöntemde farklı cümlelerin farklı iletişim ortamlarında kullanımı ile dil öğretimi sağlanmaktadır. Öğrenciler bir cümlenin hangi iletişim ortamında ne anlama geldiğini öğrenmekte ve kullanmaktadır. Bu yöntemde ders materyali olarak günlük hayatta kullanılan gazeteler, broşürler, tabelalar gibi gerçek materyaller ile ders işlenmektedir. Rol canlandırma etkinliklerine fazlalıkla yer verilmektedir. Öğrenciler günlük hayatta girebilecekleri tüm diyalogları sınıf ortamında canlandırırlar. İkili çalışmalar ve grup çalışmalarına önem verilmektedir.

Öğretmenin rolü, yabancı dil öğrenimi sürecinde öğrenenlere rehberlik etmektir. Öğretmen, öğrencilerin motivasyonunu artırmakla yükümlüdür. Öğrencilerin hedef dili kullanırken yaptığı hataları gerekli görürse düzeltir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı düşünüldüğünde belki de en etkili olabilecek yöntemlerden biri iletişimsel yöntemidir. Bu yöntem sayesinde dilimizi öğrenmek isteyenlere etkili iletişim becerileri kolaylıkla öğretilir.

2.2.8. Grupla Dil Öğretim Yöntemi (CLL)

Grupla Dil Öğretimi diğer adı ile Danışmanlı Öğrenme Yöntemi, 1970li yıllarda A. Curran tarafından geliştirilmiştir. Curran bu yöntemi yaptığı çalışmalar sırasında yetişkinlerin yeni bir dil öğrenirken yaşadığı tehditleri gözlemleyerek ortaya çıkarmıştır. Bu yöntemde, yeni bir dili öğrenen kişi ilk olarak tüm kaygı ve korkularından kurtulmalıdır. Kendini güvende hissetmeli ve yapabileceğine inanmalıdır. Bu sebeple de öğretici otoriter konumda değil, danışman konumunda olmalıdır. Danışman öğrencileri hisleri ve kavrama yetenekleri ile bir bütün olarak görmelidir.

Grupla Dil Öğretimi Yönteminde öğrenciler ve öğretmenler ders ile ilgili kuralları birlikte belirlerler ve bu kuralları ders ortamında görülebilecek bir yerde konumlandırır. Bu doğrultuda öğrenciler kendi çizdikleri kurallar çerçevesinde dil öğrenmeye çalışırlar ve kontrolün kendilerinde olduğu hissederek güven ve kaygı problemlerini ortadan kaldırmayı hedeflerler. Bu süreçte öğretici, danışman rolünü yürütmek için öğrencileri yardım ihtiyacı duyan bireyler olarak görür ve dersi bu yönde iletir.

Danışmanlı Öğrenme Yönteminde ders uygulaması bazı basamaklar izlenerek ilerlemektedir. Öğretici danışman rolüne sahip olduğu için genellikle öğrencilerin arkasında durmayı ve destek olduğunu göstermeyi tercih eder. İlk olarak öğrenciler yuvarlak oturma düzenini sağlar ve ana dillerinde birkaç cümle ya da metin belirler. Bu cümle ve metinleri grup çalışması yaparak hedef dile çevirirler. Bu süreçte öğretici de gereken yerlerde çeviriye yardımcı olur. Yapılan çeviri öğrenciler tarafından hedef dilde birkaç kez tekrar edilir ve bir ses kayıt cihazına kaydedilir. Kaydedilen metin bütün-parça-bütün ilişkisi içinde incelenerek öğrenciler tarafından yorumlanması istenir. Öğrenciler sınıfla ve çeviri ile ilgili düşünce ve gözlemlerini rapor haline getirir. Dersten duydukları içsel haz ya da endişeleri danışman rolünde bulunan öğreticiye sunarlar. Bu şekilde sonraki derslerde kaygıların en aza düşürülmesi hedeflenir. Dinleme etkinlikleri, dinleme metinleri yolu ile gerçekleştirilir ve sonrasında dinleme metni üzerine hedef dilde tartışmalar düzenlenir. Bu şekilde de konuşma becerisinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. (Durmuş,2013, s.47)

Bu öğretim yönteminde herhangi bir ders programı yapılmamaktadır, ipler tamamen öğrencilerin eline bırakılmaktadır. Her derste farklı bir tema seçilerek o tema üzerinden öğrenim gerçekleştirilmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çerçevesinde düşünüldüğünde bu yöntem sadece yetişkin öğrenciler ile yapılabilmektedir.

2.2.9. Göreve Dayalı Öğretim Yöntemi

Göreve Dayalı Öğretim Yöntemi hedef dil öğrenim sürecinde en önemli becerinin iletişim kurma becerisi olduğunun altını çizerek Dilbilimci Prabhu tarafından 1987 yılında geliştirilmiştir. Bu öğretim yönteminde amaç, hedef dilde etkileşimi maksimum seviyeye çıkartmaktır. Etkileşimi en üst seviyeye taşıyabilmek için Prabhu öğrencilerin bir göreve dahil olarak grup çalışması ile ilerlemesini gerektiğini söylemektedir. (Prabhu, 1987, s.23)

Göreve Dayalı Öğretim Yönteminde her öğrenciye ya da öğrenci grubuna görevler verilmektedir. Tek bir konu üzerine yapılan çalışmalar ile grup içindeki öğrencilerin etkileşiminin artması sağlanmaktadır. Dil bilgisi kurallarına yönlendirme bulunmamaktadır. Öğretici, dil kurallarını sadece kendisi konuşurken kullanmaktadır ve öğrencilerin bu konuşma esnasında çıkarım yapması beklenmektedir.

Bu yöntem ile uygulanan derslerde bazı ders adımları takip edilmektedir. Öncelikle dersin başında öğretici soruları sormakta ve öğrenciler cevaplamaktadır. Sonrasında roller değiştirilmektedir. Öğretici, öğrenciler belli bir dil seviyesine gelene kadar küçük sunumlar yaparak ilerlemektedir. Bu ilerlemeleri yakından takip ederek öğrencilerin dil öğrenme ile ilgili sürecini analiz etmektedir. Öğretici, bilinçli bir şekilde dili kolaylaştırmamaktadır, dersin gidişatına göre kullandığı dilin seviyesini belirlemektedir. Öğrenciler tarafından yapılan hataları, doğru şekli ile ya da değiştirerek tekrar söylemektedir.

Grup çalışması bu yöntemde çok büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, ders içinde yapılan etkinlikler buna göre uygulanmaktadır. Öğrencilere verilen görevlerde parçadan bütüne şeklinde bir yol izlenmektedir. Yapboz ve istasyon çalışmaları ile görevlerin tamamlanması sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu etkinlikler esnasında, öğretici not almaktadır ve öğrencilere dersin sonunda dönüt vermektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi düşünüldüğünde bu öğretim yönteminin iletişim kurmayı destekleyeceğinden her yaşa ve seviyeye uygulanabileceği düşünülmektedir.

2.2.10. Katılımcı Yöntem

Paulo Freire tarafından üretilen Katılımcı Yöntem modeli, göreve dayalı öğretim yöntemi ile grupla dil öğretim yönteminin güncellenmiş hali olarak düşünülmektedir. İletişim, en önemli dil becerisidir ve içerik ya da görevlerle değil, gerçek hayat ile özdeşleştirilerek kazandırılması gerektiği düşünülmektedir. Dil aktarımı, gerçek hayat ile bağdaştırılan

materyaller ile sağlanmaya çalışılmaktadır. Bir gazete ya da dergi üzerine konuşmaktan çok, kişilerin kendisinin ya da çevresindeki insanların yaşadıkları olaylar ve edinilen tecrübeler üzerine konuşulmaktadır. Katılımcı yöntem modelinin ilk ortaya çıkış sürecinde de Freire, öğrencilerin bulunduğu toplumdaki sorunları hedef dilde birer cümle kurarak ifade etmesini istemesiyle iletişimin günlük hayattaki sorunlar ile baş etmek için kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. (Motlhaka ve Wadesango,2014, s. 103)

Bu dil öğretimi modelinde içerik, öğrencilerin hayatlarını etkileyen sosyal, kültürel ve tarihi etmenler olabilmektedir, önceden hazırlanmış bir müfredat bulunmamaktadır. Bu etmenler üzerine konuşulması ile çoklu kültürel bir ortam oluşturulabilmektedir. Böylelikle Türkçe, ortak dil rolünü daha çok üstlenebilmektedir. Öğretici kişilerin sadece dil öğrenim süreci ile değil, psikolojik süreci ile de ilgilenmektedir. Kişilerin kendi hayatları ile ilgili kararları tek başına vermeleri için teşvik etmektedir.

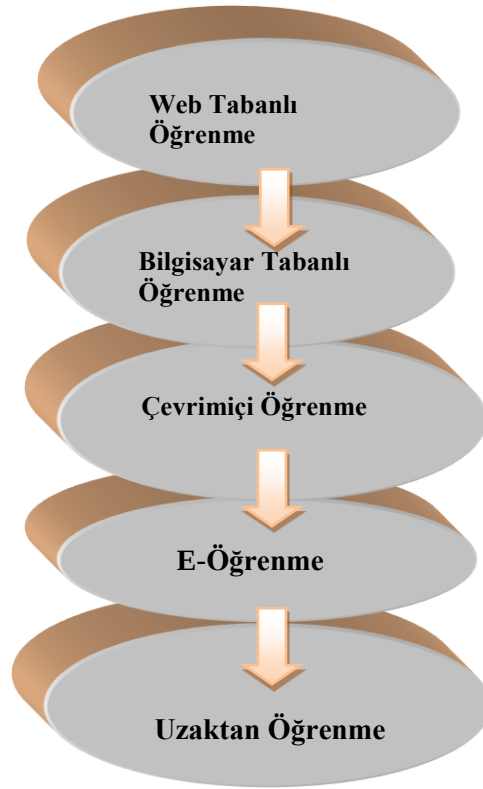
İçerik oluşturulurken, grubun kendi öğretim materyallerini oluşturması istenmektedir. Öğretici, öğrencilerden iş birliği içerisinde hedef dilde mektuplar yazmalarını talep etmektedir ve hem günlük hayatın sorunlarına çözüm bulunmakta hem de grup çalışması ile oluşturulan içeriklerin öğrencilerin kendisi tarafından düzeltilmesi ile geri bildirim sağlanmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çerçevesinde düşünüldüğünde sadece yetişkin öğrenciler ile uygulanabilmektedir.

2.3. Elektronik Öğrenme (E-Öğrenme) Platformları

Her geçen gün küreselleşen ve yeniliklerin yaşandığı dünyamızda artan dil ve kültür çeşitliliği ile eğitim öğretim süreci de farklı bir boyut kazanmayı gerektirmektedir. Bu doğrultuda, var olan yöntemlerin yaşanan çağa uyum sağlaması durumu söz konusu olmuştur. Bu uyumun sağlanması için de sanal dünyanın sunduğu avantajlardan faydalanılmaya başlanmıştır. İnternet bağlantısı, bu avantajların başında gelmektedir. İnternet ile harmanlanmış çevrimiçi öğrenmeler ile zaman ve ekonomi tasarrufu, etkili öğrenme için gerekli olan tüm duyulara hitap edebilme özelliği, bilimsel ve sistematik olunması gibi nitelikler gerçekleştirilebilmektedir.

İnternet kavramının ortaya çıkması ile birlikte, web siteleri kurulmaya başlanmıştır. Kurulan web sitelerinin bir kısmı tamamen bilgi vermeye odaklı olarak açılmıştır. Örneğin, Wikipedia gibi öğretici ve bilgi verici internet siteleri, elektronik ortamda oluşturulan

öğrenme platformlarının temel basamağını oluşturmaktadır. Öğrenilmek istenen bilgiye tek tıkla ulaşp sadece belirlenmiş konu ile ilgili araştırmalar yapılabilmekte ve bilgiler edinilebilmektedir. Evde sahip olunan kişisel bilgisayar sayıları arttıkça, eğitim firmaları herkesin internet bağlantısı olmaksızın, bir disk ya da CD yolu ile bilgisayarlarına kurabilecekleri öğretim setleri hazırlamışlardır. Kursa gitme imkanı olmayan bireyler, yabancı dil öğrenim süreçlerini bu öğretim setleri yoluyla devam ettirmişlerdir. Günümüzde bu setlerin kullanımı hala devam etmektedir. Bu basamaklar, e-öğrenme platformlarına doğru ilerleyen gelişim sürecinde temel olmuşlardır.

Şekil 1. Elektronik öğrenme evrimi

Şekil 1.'de görüldüğü gibi elektronik ve uzaktan öğrenmeye gelene kadar birçok aşama izlenmiştir. Bu aşamalardan ilki web tabanlı öğrenmedir. Web tabanlı öğrenme, geleneksel sınıf eğitimi ile çevrimiçi öğrenme ortamlarını birlikte destekleyen bir öğrenme modelidir.

Web tabanlı öğrenme ilk olarak internet ortamında basit anketler ve sınavlar uygulanarak başlamıştır. Basit içerikler internet ortamına yüklenerek çıktılar alınmıştır. Etkileşimin çok az olduğu bu süreçten dört yıl sonra ise forumlar ve elektronik ortamda öğretmen eğitimlerine başlanmıştır. 2003 yılından itibaren de öğrencinin bilişsel becerilerini

geliştirmeye yönelik içerikler web tabanlı öğrenme ortamının ana amacı haline gelmiştir. (Ahamer,2010, s.102)

Bilgisayar tabanlı öğrenme; temel olarak, programlanmış öğrenmenin geliştirilmesi, bilginin yapılandırılması, öğrenenlerin bilgilerinin test edilmesi, öğrenenlere donanım ve yazılım tasarımı, içerik ve değerlendirmenin seçimi ve yüklenmesi dışında insan müdahalesi olmaksızın anında geri bildirim sağlayarak öğrenmeyi bilgisayar ortamında yürütmeyi amaçlamaktadır. Bilgisayar tabanlı öğrenme internet bağlantısı olmaksızın gerçekleştirilebilmektedir ancak etkileşim sadece bilgisayar ile olmaktadır.

Çevrimiçi öğrenme ise kısmen veya tamamen internet üzerinden gerçekleşen öğrenme olarak tanımlanır. İnternet üzerinden yapılan televizyon ve radyo programları çevrimiçi öğrenme kümesine girmemektedir, çevrimiçi öğrenmede asıl hedef etkileşimi sağlamak ve bir eğitmen tarafından anında geri bildirim verilmesidir.

E-öğrenme platformları, eğitim sektöründe yeni bir öğrenme biçimi olarak kabul edilmektedir. E-Öğrenme, teknoloji yolu ile insanların herhangi bir yerde ve herhangi bir zamanda öğrenim gerçekleştirebilmesini sağlayan bir öğretim yöntemidir. Elektronik öğrenme sayesinde eğitimde fırsat eşitliği de yaratılmaktadır. Dilimizi öğrenmek isteyen ancak Türkçe konuşulan bir ülkeye gidemeyen bir öğrenci, e-öğrenme platformları yolu ile hedeflenen dil seviyesine ulaşabilmektedir.

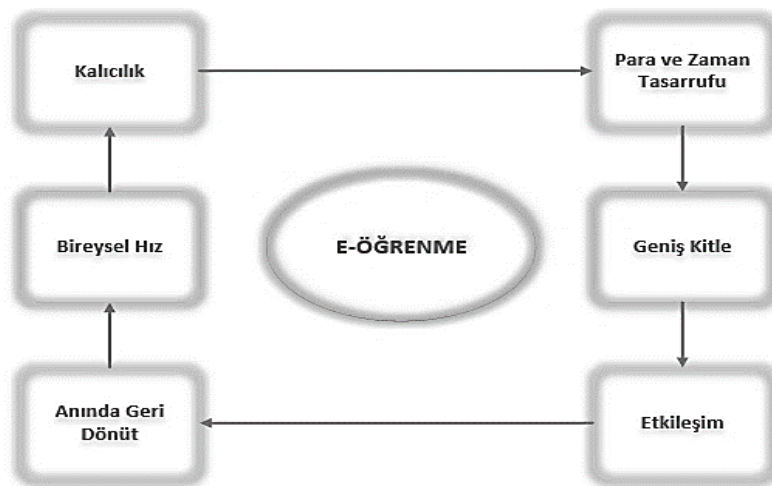
E-Öğrenme platformlarının doğuşu ile eğitimde birçok yeniliğe gidilmiştir. Fiziksel öğretim ortamından çok, internet üzerinden erişim sağlanabilen ders materyalleri geliştirilmeye başlanmıştır. Özellikle dil öğretiminde hem görsel hem işitsel hem de yaparak yaşayarak öğrenme ile ilerlediğinden öğrenilen konunun kalıcılığı artmaktadır.

Elektronik öğrenme ile eğitim ve öğretimin önündeki birçok engel kalkmaktadır. Öğretmen ders için önceden hazırlık yapmak zorunda değildir, video oynatıcı çalışmıyor gibi sorunlar yoktur. Öğrenciler için kitap unutmak ya da derse geç kalmak gibi durumlar söz konusu değildir. Ekonomik açıdan da avantajları bulunmaktadır. Öğrenmenin gerçekleştirilebilmesi için bir okula, bir sınıfa ya da sıralara ihtiyaç yoktur. Özellikle eğitime yatırımın az olduğu ülkelerde e-öğrenme platformları eşsiz imkanlar sağlamaktadır. Bu sebeple elektronik öğrenmeler bazı ülkelerde devlet destekli olarak yürütülmektedir. Kendi ülkemizde, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen EBA ve DyneD projeleri devlet destekli e-öğrenme platformlarına örnek gösterilebilmektedir. Ek olarak Yunus Emre Enstitüsü tarafından

yürütülen yabancılara Türkçe öğretimi platformu da yine başarılı, oyunlaştırma ile harmanlanmış e-öğrenme platformlarından biridir.

E-öğrenme platformları ile yürütülen eğitimler iki şekilde gerçekleştirilebilmektedir; öğrenciler kendi istekleri doğrultusunda eğitim ve öğretim sürecini bilgisayar başında hiçbir yardım almadan, bireysel olarak yürütebilmekte ve gelişimini kendi izleyebilmektedir. Başka bir birey ya da çalışma grubu ile öğrenim faaliyetlerini eş zamanlı yürütmek durumunda değildir ve öğrenim macerasında özgürdür. Diğerisi ise, bir öğretmen tarafından görüntülü ya da sesli olarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilen ve bir öğrenme grubu ile yürütülen derslerdir. Bu öğrenme türünde, öğrenciler hem öğretmene hem diğer öğrencilere ayak uydurmak durumundadır. Bu yol ile sanal bir sınıf ortamı yaratılmaya çalışılmaktadır. Ülkemizde özellikle ÖSYM tarafından gerçekleştirilen sınavlara hazırlıkta ikinci yöntem oldukça sık kullanılmaktadır. Dersane ortamında yapılan dersler, sanal bir ortama taşınmaktadır. Öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci etkileşimi de bir sohbet kutucuğu aracılığıyla sağlanmaktadır. Hem eğitmen hem de öğrenenler sorulara ve konulara anında geri bildirim vermektedir.

Elektronik öğrenme ortamlarının kullanım amacı fiziksel eğitim ortamlarının rafa kaldırılmasını sağlamak değil, onu desteklemektir. Yüz yüze gerçekleştirilen eğitimden sonra öğrenen, e-öğrenme platformlarını kullanarak bilgilerini pekiştirebilmekte ve platform içerisinde bulunan soruları yanıtlayarak eksik olduğu noktaları görebilmektedir.

Şekil 2.E-Öğrenme'nin faydaları

Şekil 2.'de gözlemlendiği üzere e-öğrenme ile yapılan eğitimlerin daha geniş kitleye ulaşabilmesi, anında geri dönüt verilebilmesi, öğrenimin daha kalıcı olması, para ve zaman tasarrufu sağlaması gibi özellikleri sıralanmıştır.

2.4. Öğrenme Yönetim Sistemleri

Öğrenme Yönetim Sistemleri (ÖYS), sanal bir okul olarak adlandırılmaktadır. Resmi, sosyal ya da bireysel öğrenme faaliyetleri gibi birçok formatta kullanılabilir. Öğrenme yönetim sistemleri üzerinde bir sınıf ortamı oluşturarak eğitim ve öğretim yürütülebilmektedir. Bu sistem yazılımları sayesinde öğretmen ve öğrenciler eş zamanlı ya da farklı anlarda eğitim öğretim faaliyetlerini gerçekleştirebilmektedir. Sadece eğitim kurumları tarafından değil, çoğu şirket tarafından da çalışanlarının alanlarındaki eksikliklerini ya da yeni çıkan bir yöntemi öğrenebilmesi için kullanılabilir.

Günümüzde yazılı materyal kullanımından çok, akılda kalıcılığının fazla olması sebebiyle dijital materyal kullanımı tercih edilmektedir ve geliştirilen bu materyaller her öğrenme seviyesinde kullanılabilir. Özellikle basılı kitaplar yerine e-kitaplar birçok eğitim kurumu tarafından da desteklenmektedir. Elektronik materyallerin kullanımı da ÖYS kullanımının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Geliştirilen elektronik materyaller, ÖYS üzerinde biriktirilebilmekte ve istendiği zaman kullanılabilir. Böylelikle, eğitimi gerçekleştiren kişi ya da kurumlar, tüm derslerini ÖYS üzerinden takip edebilmektedir ve eğitimciler arasında materyal paylaşımı yapılabilir.

Öğrenme Yönetim Sistemleri ile bilişim teknolojileri kullanılarak tartışma, forum, uzaktan eğitim videoları, anketler ve sınavlar gibi birçok eğitim öğretim basamağı izlenebilmektedir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini adım adım takip etmek kimi zaman zor olabilmektedir. Özellikle bu süreci elektronik ortam olmaksızın gerçekleştirmeye çalışmak daha da zaman alıcı olabilmektedir. Öğrenme Yönetim Sistemleri yolu ile eğitim ve öğretim süreci düzenli ve programlı gerçekleştirilebilmektedir. Bu sistemlerin değişime ve gelişime açık olmasından dolayı, eğitim süreci aşamalar halinde daha da etkili hale gelmektedir.

Öğrenme Yönetim Sistemlerinin kullanım oranı her geçen gün artmaktadır. Özellikle ülkemizde, birçok üniversitenin uzaktan öğretim programları uygulanmaya devam etmektedir. Gelişmiş veri saklama özelliği sayesinde bireylere ait ayrıntılı analizler, ÖYS'nin kendi veri tabanında saklanmaktadır. Bu veriler yolu ile öğrencilerin tüm eğitim

faaliyetleri izlenebilmektedir ve sistem içerisindeki öğrenci ya da çalışanlar, bilgi açısından güncel tutulabilmektedir.

ÖYS, kullanıcılara göre şablonlar önerebilmektedir. Bu da bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak ilerleyebilecek ders adımları için ideal bir özelliktir. Sistemin çalıştırılmasının maliyeti düşük olduğundan, bilişim teknolojilerinin var olduğu her alanda kullanılabilmekte ve bir nevi ekonomik fırsat eşitliği sağlamaktadır. Sistemde oluşabilecek sıkıntılar, anlık müdahaleler ile çözülebilmektedir, bu da eğitim ve öğretim sürecinin hızını kaybetmemesi adına önemli özellikler arasında yer almaktadır. Eğitim öğretim etkinlikleri fiziksel sınıf ortamında gerçekleştirilirken birçok teknik ya da zamansal sıkıntı yaşanabilmektedir. ÖYS üzerinden gerçekleştirilen derslerde ise bu aksaklıklar ya da beklenmeyen sorunlar anlık olarak giderilmesi mümkündür. Bir eğitici, ders planı hazırlarken dersin alacağı süreyi, kullanacağı materyalleri, dersin sınırlılıklarını belirledikten sonra karşılaşma ihtimali olan sorunları da göz önünde bulundurarak ikinci bir yedek plan da hazırlamaktadır. ÖYS içerisinde böyle bir hazırlığa gerek yoktur. Böylelikle, eğitici de plan hazırlamaya ayıracağı emek ve çabayı dersin verimli olarak ilerlemesine yoğunlaştırabilmektedir.

İçerdiği görseller ve videolar ile birçok duyu organına hitap edilebildiğinden, ÖYS'lerin daha kalıcı bir öğrenme sağladığı düşünülmektedir. Özellikle dil öğretiminde gereken kelime bilgisi için somut şekiller ve resimler kullanmak, öğrenilen verilerin kalıcı olmasını mümkün kılmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde, öğrenenlere aktarılacak istenen kelimeler, kelime kartları ya da somut nesneler kullanılarak öğretilmekte ve bu şekilde kalıcı hale getirilmek hedeflenmektedir. ÖYS üzerinden öğretilecek bir kelime ise birçok resim ve video ile öğrenci tam olarak öğrenene kadar tekrar edilebilmektedir.

Teknoloji ile harmanlanmış eğitim dünyamız genişledikçe, ÖYS'lerin kullanım oranı artış göstermektedir ancak bu sistemlerin de geleneksel öğretim ortamlarında olduğu gibi bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Dil öğretiminde kullanılabilecek materyaller oldukça çeşitlidir. Her biri, farklı bir tür dosyayı içerebilmektedir ve bazı dosya sürümleri ÖYS tarafından, güncellenmediği sürece desteklenmemekte, her biri sisteme yüklenememektedir. Bireyin, bilişim teknolojilerinin hepsi ile gerçekleştirdiği tüm eğitim öğretim faaliyetlerini takip edememekte ve veri tabanında saklayamamaktadır. Sadece kendi sistemi üzerinde gerçekleştirilen öğretim faaliyetlerini saklayabilmektedir, fiziksel ortamlarda gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri sistemde bulunmamaktadır. Bu eksiklik de SCORM ve Experience API yazılımlarının doğuşuna yol açmıştır.

2.4.1. Moodle

Moodle, açık kaynak kodlu ve eğitimcilerin çevrimiçi eğitimler oluşturmalarına yardım etmek amacıyla tasarlanmış bir e-öğrenme platformudur. Birçok e-öğrenme platformu bulunmasına rağmen, Moodle ücretsiz oluşu, kolay kurulum ve kullanımı sayesinde dünyada en çok kullanılan e-öğrenme platformlarının başında gelmektedir. Dünya genelinde birçok önde gelen üniversite ve diğer eğitim kurumları öğrenme yönetim sistemi olarak Moodle'ı tercih etmektedir. (Bailye, 2013, s.77)

Moodle'ın kurulumunun gerçekleştirilebilmesi ve kullanılabilmesi için kendi resmi internet sitesi üzerinden kurulum dosyaları ücretsiz olarak indirilebilmektedir. Bu siteden indirilen kurulum dosyaları ile birlikte hem Windows hem de Linux sistemleri üstünde kurulabilmektedir. Kendi sitesinde bulunan 2018 yılı güncel bilgilere göre Moodle, dünya üzerinde yüz milyon kullanıcı tarafından kullanılmaktadır. Ülkemizde ve birçok ülkede üniversiteler bünyesindeki öğrenciler için Moodle yaygın olarak kullanılmaktadır.

Moodle, öğrenme yönetim sistemlerinde ihtiyaç duyulabilecek hemen hemen hepsine sahiptir. En önemli özelliklerinden birisi, sisteme tanımlanan eğitimci ve öğrencilerin sistemi kolay bir şekilde kullanılabilmesidir. Oluşturulan kullanıcı adı ve şifre ile, sisteme giriş yapılabilmekte ve dersler takip edilebilmektedir. Bunun yanı sıra, sistemi çok sayıda insan eş zamanlı olarak kullanabilmektedir. İnternet olan her yerde eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesini sağlamaktadır. Bu da eğitimde imkân ve fırsat eşitliği sunmaktadır. (Kuzu ve Balaman, 2014, s.235)

Programlama ve veri tabanı bilgisine sahip olmadan rahatlıkla kullanılabilir. Ek olarak açık kaynak kodlu olması sebebiyle çok fazla geliştiriciye sahiptir. Bu sayede birçok modül içermektedir ve günden güne geliştirilen modül sayısı artmaktadır. Açık kaynak kodlu olması sebebiyle sistemin güvenlik açıkları hızlıca tespit edilebilmekte ve geliştiricileri tarafından kısa süre içerisinde güvenlik açıklarının kapatıldığı yeni sürümleri çıkartılabilmektedir. Mobil uygulama desteği ve mobil tarayıcılara uyumluluk sunmaktadır. Bu özellik ile de fiziksel sınıf ortamında dahi derslerin teknoloji ile harmanlanmış şekilde işlenmesini mümkün kılmaktadır.

Öğrenme yönetim sistemi içindeki öğrenim faaliyetleri ayrıntılı olarak takip edilebilmektedir. Moodle yönetim panelinden hangi öğrencinin hangi öğretim etkinliklerini gerçekleştirdiği, hangi videoları izlediği gibi bilgilere, öğretmen tarafından

ulaşılabilir. Bu da öğrencilerin bireysel farklılıklarına dayanarak eğitim öğretim gerçekleştirmeyi kolaylaştırmaktadır. Özellikle bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlarken bu verilerden yararlanılabilmektedir.

Öğretim materyallerinin çeşitliliği fazladır. Video, forum, resimler, etkileşimli dersler, diyaloglar, balık kılçıkları ya da beyin fırtınası gibi akılda kalıcılığı fazla, geleneksel yöntemlerden uzak materyaller kullanılabilmektedir. Böylelikle daha fazla duyu organına hitap ettiğinden dil öğretimindeki başarısı geleneksel yöntemlere göre çok daha etkilidir ve hangi öğrencinin hangi materyaller ile daha iyi öğrenebildiği ile ilgili tespitler yapılabilmektedir.

Sistem üzerinden yapılan ölçme değerlendirme evresi az zaman alır. Sisteme yüklenen çevrimiçi çoktan seçmeli ya da diğer tür testler ile yapılan ölçme değerlendirmeler, otomatik olarak hesaplanmakta ve her öğrencinin notu anında tespit edilebilmektedir. Bu özelliğin yanında, sınav analizlerini de Moodle kendi içerisinde yapmaktadır ve hangi sorunun kaç kişi tarafından doğru ya da yanlış yapıldığı da çok kısa bir süre içerisinde belirlenebilmektedir.

Eğitimciye sunduğu birçok avantajın yanı sıra öğrenciler için de kendi gelişimlerini takip etme olanağı sunmaktadır. Öğrenci, geğmişe dönük gerçekleştirmiş olduğu eğitim öğretim etkinliklerini kolaylıkla listeleyebilmekte, hatalarını gözlemleyebilmekte ve ne kadar yol kat etmiş olduğunu görebilmektedir. Böylelikle, eğitim öğretim süreci de bireysel hıza göre ilerlemektedir. Öğrenci, takıldığı konuları tekrar tekrar öğrenerek daha sağlam temelli bir bilgi edinme süreci gerçekleştirebilmektedir.

Moodle ve diğer öğrenme yönetim sistemlerinin dezavantajı olarak yüz yüze eğitim gerçekleştirilemediği ve etkileşimin az olduğu bazı eğitimciler tarafından dile getirilmektedir ancak öğrenci, diğer öğrencilerle ve öğretmenleriyle anında etkileşime girebilmektedir. Çevrimiçi sohbet butonu sayesinde anlık mesajlar gönderebilmekte, gerektiğinde görüntülü iletişim kurabilmekte ve diğer öğrencilerle forumlar yolu ile anlaşılmayan konuları ya da yeni fikirleri tartışabilmektedirler.

Şekil 3. Moodle özellikleri

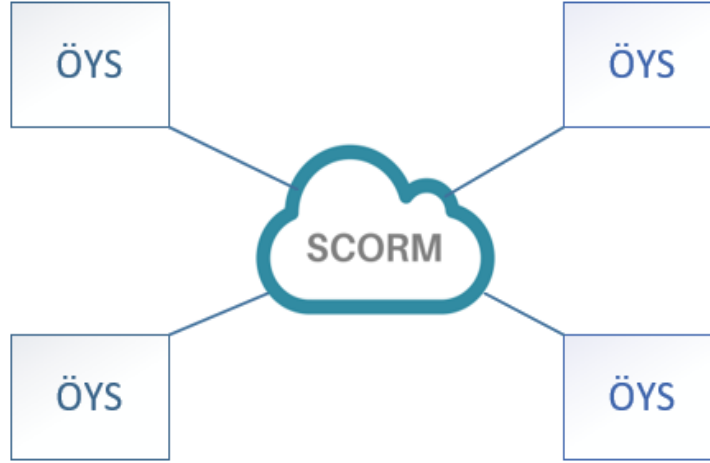
Moodle, bir öğrenme yönetim sistemidir ve öğrenme yönetim sistemlerinin bazı eksiklikleri bulunmaktadır. Bütün öğrenme yönetim sistemlerinde olduğu gibi Moodle’da da gerçekleştirilen tüm eğitim öğretim süreci sadece kendi sistemi üzerinden takip edilebilmektedir.

Öğrenenlerin sistem dışında izlediği bir eğitim videosu, Moodle sistemi tarafından bilinmemektedir ya da öğrencinin katıldığı herhangi bir konferans tespit edilememektedir. Aynı şekilde, sistem dışında okuduğu e-kitaplar ya da diğer elektronik ders materyalleri de takip edilememektedir. Bunun sonucunda da farklı öğrenme ortamlarında gerçekleşen birey davranışları tam olarak takip edilememektedir. Öğrencinin edindiği bilgilerin kaynağının sistem mi yoksa sistem dışından öğrendiği bilgilere mi bağlı olduğu hakkında Moodle, bir fikir sahibi değildir. Yabancı dil öğretimi, seviyeler şeklinde ilerlediğinden sadece Moodle içindeki verilere göre hareket etmek yanlış olacaktır.

2.5. SCORM

SCORM, Paylaşılabilir İçerik Nesne Referansı Modeli orijinal adı ile Sharable Content Object Reference Model, 1997 yılında ABD Savunma Bakanlığı tarafından, elektronik eğitim standartlarının geliştirilmesi ve eğitim öğretimin çağdaştırılması amacıyla devlet, endüstri ve akademik çevrelerin bir araya gelmesi sağlanarak kurulan on dört ADL (Advanced Distributed Learning Initiative) kurumu tarafından yönetilmekte olan ve tüm dünyaya yayınlanan bir standarttır. (Bayram,2009,s.13)

Öğrenme yönetim sistemleri sadece Moodle'dan ibaret değildir. Birçok öğrenme yönetim sistemi bulunmaktadır ve bu öğrenme yönetim sistemleri arasında etkileşim SCORM olmadan sağlanamamaktadır. SCORM, kendi zamanı içerisinde büyük yankı uyandırmış bir teknolojidir.

Şekil 4. SCORM ve ÖYS

İnternet tabanlı öğrenme sistemlerinin öğretim içeriğini alma, paylaşma, tekrar kullanma, arama ve dağıtma gibi olayları tek bir standarda uygun şekilde gerçekleştirebilmesini sağlayan bir modeldir. SCORM destekli öğrenme yönetim modelleri kullanılarak, tek bir öğrenme yönetimi sistemi içerisinde geliştirilmiş yüzlerce etkinlik, materyal ve veriler birbirleri arasında geçiş yapabilmektedirler. Örneğin, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde kullanılan öğrenme yönetim sistemi ile İstanbul Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde kullanılan ile aynı olmayabilir. Bu durumda, zaman ve emek harcayarak geliştirilen tüm öğretim kaynakları, çalışılan kurum değişse bile SCORM sayesinde bir diğerine aktarılabilir. Geliştirilen bu standart ile bir nevi, eğitici emeği sigortalanmış olmaktadır.

Moodle gibi öğrenme yönetim sistemlerinde, sistem içerisinde öğrencilerin izledikleri videolar, okudukları köşe yazıları ya da uyguladığı testler gözlemlenebilmekte ve veri toplanabilmektedir ancak bu veriler öğrencinin başarısını durumunu ve ilerleyişini belirlemek açısından yetersiz kalmaktadır. Bunun sonucu olarak ortaya çıkan SCORM ile, sistem içerisinde sadece öğrencinin yapmış olduğu eğitim öğretim faaliyetleri değil, izlediği

videoyu nerede durduğuna, kaç dakika izlediğine, kaç kez tekrar başlattığına kadar ayrıntılı bilgiler elde edilebilmektedir. ÖYS içerisinde verilen bilgi; “Ali, Edatlar isimli videoyu izledi.” şeklinde iken, SCORM destekli öğrenme yönetim sistemlerinde “Ali, Edatlar isimli videoyu izlerken 55. saniyesinde videoyu duraklattı ve 10 saniye aradan sonra izlemeye devam etti.” şeklinde ayrıntılı bilgiler vermektedir.

SCORM, ortaya çıkarılırken düşünülen birincil öge iletişim olmuştur. Fiziksel sınıf ortamında, bir öğretmenin öğrencileri ile iletişimi rol model alınarak SCORM ile de internet dünyasındaki tüm öğrenme yönetim sistemleri ile iletişime geçilmesi ihtimali düşünülmüş ve bu teknoloji üretilmiştir. Öğrenme yönetim sistemleri arası iletişimin sağlanabilmesi için de her sistemde aynı şekilde çalışan standart kodlara sahip bir küme olarak SCORM, kullanılmaya başlanmıştır. Bu çığır açan teknoloji ile birlikte tüm öğrenme yönetim sistemleri için ayrı ayrı harcanan zamansal ve maddi kayıplar en aza indirgenmiş olmuştur. Yabancı dil öğretimi açısından düşünüldüğünde, özel bir eğitim kurumunun kullanmış olduğu öğrenme yönetim sistemleri için bir bütçe ayıran öğretmen, diğer kanallardan sahip olduğu içerikleri de bu sisteme yükleyerek buradan ders çalışmak isteyebilir ve aynı şekilde kurumun kullanmış olduğu öğrenme yönetim sisteminden başka bir öğrenme yönetim sistemine aktarım yapmak isteyebilir. Bunun için ise yine gerekli olan şey SCORM’dur. SCORM’un en önemli faydası bütünleşme özelliğidir. Diğer avantajları da şöyle sıralanabilmektedir:

- Erişilebilirlik: Dünyanın her yerinden ulaşabilme imkanına sahiptir.
- Uyarlanabilirlik: Öğretim, bireysel ihtiyaçlara göre şekillendirilebilir.
- Ekonomiklik: Zaman ve maliyet azdır.
- Birlikte Çalışma: Öğrenme yönetim sistemleri arası geçiş sağlar.
- Yeniden Kullanılabilirlik: Öğretim bileşenleri istenilen uygulamaya esnetilebilir.

(SCORM,2018)

SCORM’un geliştiricileri, bu teknolojinin sahip olduğu avantajların yanında, bazı eksiklikleri olduğunu dile getirerek bir üst sürümü olan Experience API’yi üretmişlerdir. Eksikliklerinin ise, sadece sistem içindeki öğrenme faaliyetlerinin ayrıntılı olarak kaydetmesi, çevrimiçi başka kanallarda ya da çevrimdışı öğrenme ortamlarının verilerini kendi veri deposunda saklayamaması sebepleri ile tüm bunları yapabilen bir sürüm tasarlanmıştır. Öğrenme etkinliklerinin bir web tarayıcısı ve öğrenme yönetim sistemi üzerinde gerçekleştirilmesinin zorunlu olması SCORM’un en büyük sınırlılığdır. Ek olarak,

SCORM paketi öğrenme yönetim sistemi yöneticisi tarafından önceden belirlenen bir e-öğrenme dersinin içerisine aktarılmalıdır. SCORM ile öğrenme deneyimlerini izlemenin tek yolu, öğrenenin bir öğrenme yönetim sistemine giriş yapması ve önceden seçilmiş bir e-öğrenme kursuna kaydolması ve daha sonra öğrenme yönetim sisteminden SCORM içeriğini başlatması ile mümkün olmaktadır.

2.6. Experience API

Experience API, çevrimiçi ve çevrimdışı öğrenme deneyimlerinin takip edilebilmesini ve kaydedilebilmesini sağlayan açık kaynak kodlu bir e-öğrenme yazılımıdır. Öğrencinin çevrimiçi ve çevrimdışı ortamlarla olan etkileşimleri, Experience API aracılığıyla diğer sistemlere mantıklı bir şekilde aktarılmakta ve geliştirebilecek bir şekilde iletilmektedir.

Experience API yazılımının temeli SCORM'a dayanmaktadır. SCORM'un geliştiricileri, eksik yanlarını ortaya koyarak güncellenmiş ve üst sürümü olan Experience API'yi üretmişlerdir. API (Application Programming Interface) bir uygulamaya ait yeteneklerin başka uygulamalar ile paylaşılabilmesini sağlayan ara yüzdür. (Kısmet, 2018, s.23)

Experience API'sı (veya xAPI/ Tin Can API), bir kişinin sahip olduğu çevrimiçi ve çevrimdışı, birçok çeşitli öğrenme deneyimleri hakkında veri toplamayı mümkün kılan, eğitim ve öğretim teknolojisi alanında yeni bir e-öğrenme yazılımıdır. Bu API, verileri birçok teknolojiye, bir kişi veya grubun etkinlikleri hakkında merkezi ve standart bir biçimde toplamaktadır. Birbirinden farklı sistemler ve öğrenme yönetim sistemleri, Experience API'nin basit kelime dağarcığını kullanarak bu etkinlik akışını yakalayıp paylaşarak, sistemler arasında güvenli bir şekilde iletişim kurabilmektedir.

Öğrenme, tek bir ortamda gerçekleşmez. Elde edinilen bilgiler, birçok kanal yolu ile gerçekleşmiş olabilmektedir. Öğrenme, tüm ortamlardan edinilen bilgilerin bileşkesi sonucunda ortaya çıkar. Bunu tespit edebilmenin yolu ise eğitim öğretimin gerçekleşebileceği her kanalı takip ederek, edinilen veriler ile ortaya ayrıntılı analizler koyabilmektedir. Experience API, önceki sürümünün tüm eksikleri giderilerek üretilmiş bir teknolojidir. Bu sebeple, kullanması ve uygulaması basit ve esnektir. SCORM'da var olan kısıtlamaların çoğunu kaldırır. Sadece sistem içinde gerçekleştirilen öğrenme etkinliklerini kayıt altına almaz; seminerler, benzetimler, giyilebilir cihazlar, kitaplar üzerinde bulunan QR kodlar, e-kitaplar, basılı kitaplar ya da sosyal öğrenmeler gibi öğrenme yönetim sistemi

dışında gerçekleştirilen tüm çevrimiçi ve çevrimdışı öğrenme verilerini öğrenme kayıt deposunda saklar. Experience API oyunları, benzetimleri, gerçek dünya performansını, takım temelli elektronik öğrenmeyi, mobil uygulamalarda öğrenmeyi, web tarayıcısı ve web tarayıcısı dışındaki öğrenme deneyimlerini takip edebilecek özelliklere sahip şekilde tasarlanmıştır. Experience API ile davranışın gerçekleştiği ortam ile ilgili sıcaklık, ışık, nem bilgisi, kişiye ait nabız, vücut ısı gibi bilgiler bile giyilebilir teknolojik cihazlar aracılığıyla takip edilebilmektedir.

Bireyler diğer insanlarla, bambaşka içeriklerle ve ötesindeki etkileşimlerle öğrenme gerçekleştirebilirler. Bu eylemler herhangi bir zamanda ve herhangi bir yerde olabilmekte ve öğrenmenin gerçekleşebileceği bir olayı işaret edebilmektedir. Bunların tümü, Experience API ile kaydedilebilmektedir. Bir öğrenme faaliyetinin kaydedilmesi gerektiğinde, uygulama gerçekleştirilen etkinliği özne-nesne-fiil olarak öğrenme kayıt deposuna güvenli ifadeler göndererek saklamaktadır. Örneğin, bir öğrenci bir konferansa katıldığı sırada, konferans girişinde bulunan QR kodu okutarak, sisteme “Ben bir konferansa katıldım.” şeklinde deneyim ifadesi gönderebilmektedir ve bu da öğrenme kayıt deposunun hafızasında tutulmaktadır.

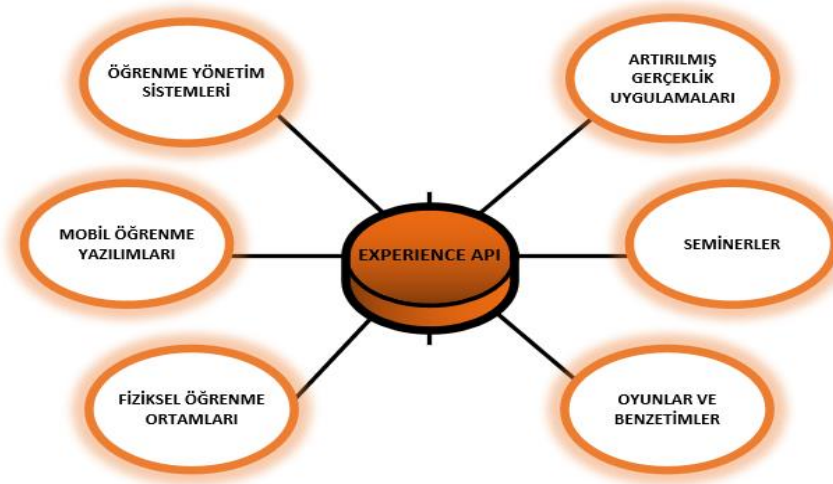
Öğrenme kayıt depoları, yapılan tüm etkinlikleri kayıt altına almaktadır ve istendiği takdirde bu kayıtlar başka öğrenme kayıt depoları ile paylaşılabilmekte veya bambaşka bir öğrenme yönetim sistemine aktarılabilir.

Experience API kullanırken, kullanıcılar sisteme kendi faaliyet cümlelerini tanımlamakta serbesttirler. Örneğin, özneler içinde “Erdem” ismi yoksa sisteme bu isim tanımlanabilmekte ya da fiil listesinde “katılmak” yoksa yine bu da sisteme aktarılabilir. Böylelikle, Experience API kullanıcılarına kendi kullanım özgürlüklerini sunmaktadır.

Geçmişe dönük tüm öğrenme faaliyetleri, Experience API üzerinden öğrenme kayıt depoları aracılığı ile takip edilebilmektedir. Sistem, diğer öğrenme kayıt depoları ile aktarım yapılabilmesine olanak tanıdığından, Türkçe öğrenen bir bireyin daha önceden gerçekleştirmiş olduğu tüm dil öğrenim faaliyetlerine ulaşılabilir. Bu da, bireyin öğrenme ortamlarından edindiği bilgilerin dil öğrenimine sağladığı katkıları görebilmek ve öğrencinin eksik ya da güçlü yanlarını görebilmek adına oldukça büyük bir önem taşımaktadır.

Experience API, cihaz özgürlüğü de sunmaktadır. Tek bir bilgisayara bağlı kalmaksızın istenilen teknolojik cihazda kullanılabilir. Bu da öğretimin mobil olarak gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Tek bir yere bağlı kalmaksızın yapılan öğrenme faaliyetleri, öğrenmenin her zaman her yerde gerçekleştirilebilmesi açısından önemlidir. Bir cep telefonundan, bir tabletten ya da giyilebilir teknolojik cihazlardan Experience API'ye kolaylıkla erişim sağlanabilmektedir.

Öğrenme etkinliklerinin yapılabilmesi için bir öğrenme yönetim sistemine bağlı kalmak zorunda değildir. İstenilen her öğrenme ortamında Experience API kullanılmaya başlanabilir. Örneğin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bir bireyin, sinemada izlediği Türkçe bir film sırasında, “Ben bu filmi izledim” şeklinde kaydedilmesi mümkündür. Bu da sistem özgürlüğü sağlamaktadır.

Şekil 5. Experience API ile Öğrenme Deneyimlerinin İzlenmesi

Şekil 5.'te görüldüğü gibi Experience API ile tüm öğrenme ortamları ile etkileşime girilebilmektedir. Mobil öğrenme ve Experience API iş birliği, bir öğrencinin değerlendirme puanından veya kurs tamamlama durumundan daha fazlasını yakalamak için yeni fırsatlar sunmaktadır. Eğitimciler ve eğitim uygulayıcıları gibi öğrenciler, kişiselleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sağlamak için, yukarıda bahsedilen öğrenme ortamlarında yakalanacak verileri takip ederler. Sosyal öğrenmeler dahi, öğreneni kendi gelişimini görmesi yolunda rehberlik edebilir ve bu şekilde yeni öğrenme deneyimleri için motivasyon sağlanabilir.

2.6.1. Experience API Katmanları

Birinci Katman: SCORM'un Geliştirilmiş Hali

SCORM, on yılı aşkın süredir e-öğrenme platformlarını destekleyen, zamanının çığır açmış bir teknolojisidir. Ancak her teknolojiye olduğu gibi SCORM'un da eksik yanlarının giderilmesi ihtiyacı doğmuştur ve güncellenmesi gerekmiştir. En basit hali ile düşünmek gerekirse Experience API, yeni nesil bir SCORM'dur. SCORM, çevrimiçi ve çevrimdışı tüm öğrenme platformlarının takibini tek bir merkezden ve standart bir şekilde kaydedememektedir. SCORM'a bu özellik eklenerek, Experience API geliştirilmiştir. (XAPI,2018)

Experience API; internet bağlantısı kesilmiş yerlerde, akıllı telefonlar ya da denizaltılar gibi herhangi bir cihazda, herhangi bir sunucudan ve web tarayıcısı olmaksızın, IOS- Android üzerinden kullanılabilir. Experience API kullanan eğitimciler için güvenlik açığının önüne geçmek de oldukça basittir. Öğrenme gerçekleşirken her adım takip edilebildiğinden bilgisayar ortamında kopya çekmek mümkün değildir. (XAPI,2018)

Experience API ile daha verimli bir eğitim sunulabilmektedir. Anında etkileşim, geri dönüt ve uyarıya mümkündür. Diğer içeriklerle harmanlanmış öğrenmeler gerçekleşebilmektedir. Dil öğrenimi gibi uzun zaman dilimlerini kapsayan süreçleri devam ettirmek için idealdir.

Bu ara yüz ile ön test ve son test uygulanabilmektedir ve yapılan tüm sınavlar ayrıntılı bir şekilde incelenebilmektedir. Öğrenci, herhangi bir öğrenme etkinliğine başladığında eğitimciye bildirim gitmektedir ve eğitimci her süreci takip edebilmektedir. (XAPI,2018)

İkinci Katman: Herhangi Bir Öğrenme Etkinliğini Kaydetme

İçinde bulunduğumuz çağ düşünüldüğünde, aklına bir sorunun cevabı takılan ya da bir bilgiyi kısa yoldan öğrenmek isteyen kişi ne yapar? Öğrenme yönetim sistemine mi girer yoksa kitapları mı araştırır? İkisi de değildir. Günümüzde, bir bilgiye ulaşmak isteyen insan öncelikle arama motorlarına başvurmaktadır. Sonrasında daha ayrıntılı bilgi edinmek için de video izleme platformlarından konu ile ilgili videolar izlemektedir. Ya da doğrudan bir foruma veya bir sınıfa kaydolabilmektedir. SCORM bunu takip edemezken, Experience API bunu takip edebilmektedir. (XAPI,2018)

Öğrenme, her yerde ve her şekilde gerçekleşebilmektedir. Bireyin öğrenme deneyimleri, bilgiyi edindiği tüm kaynakların bileşkesidir. Şu an bu yüksek lisans tezi çalışmasını okuyor

iseniz ve bilgisayarınızda Experience API kurulu ise hali hazırda bu öğrenme deneyiminiz kaydedilmiş demektir. (XAPI,2018)

Experience API kullanımı ile bireyin tam olarak ne öğrendiğinin bütünsel bir resmi kafamızda canlandırmaya başlar. Bir blog yazmanız ya da okumanız, bir foruma girdiğiniz başlık, ev ödevinizi açmanız, sınıfa gitmeniz veya bir kitap okumanız; bunların hepsi bir öğrenme deneyimidir. Bu deneyimler gibi gün içinde yaptığımız birçok eylem aslında bir öğrenme deneyimi olabilmektedir ve Experience API bunların hepsini tek bir yerde ve standart bir şekilde kaydetmektedir. Bir seminere katılıyor olmak, bir öğrenme deneyimidir. Seminerin girişinde bulunan QR kodu okuttuğunuz an, Experience API bu öğrenme deneyimini hafızasında tutar. Ya da bu deneyimi, sisteme kendiniz girebilirsiniz. (XAPI,2018)

Web tarayıcısında gezinirken, öğrendiğinizi düşündüğünüz bir bilgiyi sağ üst köşede bulunan “Ben bunu öğrendim.” butonuna basarak sisteme ekleyebilirsiniz. Telefonunuzdan okuduğunuz ve artık kullanımı gittikçe yaygınlaşan bir e-kitap okuduğunuzda, “Ben bunu okudum.” gibi bilgi girişlerini de sağlayabilirsiniz. Experience API, birey ile iş birliği içinde çalıştığında, edilgen öğrenmeler de sisteme aktararak yüzde yüz başarı elde edilebilmektedir.

Experience API kullanımında, edinilen bilginin öğrenme yönetim sisteminden kaynaklanmasına gerek yoktur. SCORM üzerinden öğrenme deneyimleri takip edilmek istendiğinde, öncelikle bir öğrenme yönetim sistemine giriş yapmak ve öğrenme yönetim sistemi üzerinden önceden kaydedilmiş bir sınıfı açmak gerekirdi. Experience API ile nerede, nasıl, ne zaman öğrenme sürecini başlattığınız önemi bulunmamaktadır, hepsi takip edilebilmektedir. Örneğin, bir matematik videosunu izlediğinizde sağ üstte bulunan “Ben bunu izledim.” yer imine tıklamanız yeterli olmaktadır. (XAPI,2018)

Üçüncü Katman: Verileri Serbest Bırakma

SCORM’da da Experience API’de de hangi verilerin ne amaçla kullanılacağına dair kodlar bulunmamaktadır. Ancak, Experience API öğrenme deneyimi kayıtları deposunda (LRS) tutulan verilere erişilebilmesini sağlamaktadır.

Experience API, hem veri girişi yapmaya hem de verileri okumaya imkan sunmaktadır. Öğrenme deneyimi kayıtları bu özellik sayesinde diğer öğrenme kayıt depolarına bilgi aktarımı yapabilmektedir. Çoklu öğrenme kayıt depolarında çalışıyor olmasının en büyük

avantajı kişisel veri dolabı oluşturuyor olmasıdır. Bu sayede, bir iş başvurusunda bulunduğunuzda işveren sizin tüm eğitim ve öğretim geçmişinizi kendi sistemine aktararak neleri bildiğinizi ya da bilmediğinizi belirleyerek sizi ona göre işe alabilir. Ve kişisel veri dolabı sahipleri, bu bilgileri kimlerin görüntüleyeceklerine ve kimlerle paylaşacaklarına karar verebilmektedir. Öğrenme kayıt depoları, bir özgeçmişten çok daha fazla gerçek bilgiye sahiptir, bu da birçok alanda kullanımını sağlamaktadır. (XAPI,2018)

İçerik yazarları ve materyal geliştiriciler, her zaman kendi talimatlarının etkinliğini değerlendirmek, eksikliklerini gidermek ve iyileştirmeler yapmak için yollar aramaktadır. Geliştirilmesi gereken alanları bulmanın tek yolu, öğrencilerin içeriğin kendisiyle nasıl etkileşimde bulunduğunu anlamaktır. Experience API, içerik analiz araçlarının bir öğrenme kayıt deposundan gerçek kullanım verilerini ayıklamasına ve içerik yazarlarının öğretim etkinliğini geliştirmek için bilinçli kararlar vermesine olanak sağlamaktadır.

Dördüncü Katman: Eğitim ile İş Performansını İlişkin Hale Getirme

Experience API, Etkinlik Akışı adı verilen başka bir uygulamaya dayanmaktadır. Bu uygulamayı Google, Facebook, Microsoft gibi şirketler tarafından geliştirilmiştir. Etkinlik Akışı ile bireylerin sosyal ağlardaki etkileşimi takip edilebilmektedir.

Etkinlik Akışı, herhangi birinin yaptığı herhangi bir şeyi kaydedebilir. Experience API, öğrenme deneyimlerini yakalamak için daha uygulanabilir kılan Etkinlik Akışı uygulamasının bir uzantısıdır. Bir Experience API ifadesinin aktör, fiil ve nesneden oluşması, Etkinlik Akışı uygulamasından türetilir; “Erdem, fotoğrafını beğendi.” (XAPI,2018)

Etkinlik Akışı, bu özellikleri sayesinde hem sosyal medyada yapılan etkinlik ve etkileşimleri, hem de iş yerindeyken kişisel bilgisayarlar üzerinden yapılan tüm etkinlikleri raporlamakta ve kayıt altına almaktadır. Örneğin; “Erdem, bu raporu Beril’e gönderdi.” gibi. Başka bir deyişle, iş yeri içerisindeki tüm iş performansı gözlemlenebilmektedir. Bu da bireylerin eğitim geçmişi işe, işteki performansı ile ilgili bağlantıları sunmaktadır.

Çalışanlarına bilgisayar destekli eğitim sunmak isteyen bir işveren, bu eğitime kimlerin katıldığını, kimlerin başarı ile tamamladığını izleyebiliyorken aynı zamanda eğitim sonrasında bunların ne derece uygulandığını da görebilmektedir.

Tablo 1.

SCORM ve Experience API Özellik Farkları

	SCORM	Experience API
Ders izleme; tamamlanma durumu ve ders içinde harcanan süre	+	+
Her ders içeriği için çoklu başarı notları, sınırsız test sonuçları ve etkileşim bilgileri	-	+
Öğrenme Yönetim Sisteminin gerekli olmayışı	-	+
Web tarayıcısına ihtiyaç duyulmaması	-	+
Çevrimdışı öğrenme etkinliklerini desteklemesi	-	+
Öğrenme içeriği üzerinde denetim sağlaması	-	+
Web, masaüstü, mobil ve mağazaları izleme	-	+
Eğitsel oyunlar, benzetimler ve sanal dünyaya erişim	-	+
Fiziksel öğrenme ortamlarını izleme	-	+
Takım tabanlı öğrenmeyi takip edebilme	-	+

Tablo 1.'de gözlemlenebileceği üzere SCORM paketlerinin yapabilecekleri ile Experience API uygulamasının özellikleri karşılaştırılmıştır. SCORM içerisinde olmayan birçok teknik özellik Experience API içerisinde bulunmaktadır ve bu sebeple eğitim alanında kullanılmak için oldukça elverişlidir. Özellikle dil öğretimi gibi yakından takip gerektiren süreçlerde, Experience API kullanılması birçok kolaylık sunacaktır. (Mutlu,2014, s.16)

2.7. Öğrenme Deneyimi Kayıtları

Öğrenme deneyimi kayıtları, bireylerin fiziksel ya da sanal eğitim ortamlarında edindiği sosyal, kültürel, manevi, ahlaki ya da maddesel tüm bilgilerin tutulduğu kayıtlardır. Öğrenme deneyimi kayıtları pek çok farklı şekilde elde edilebilir; teknolojinin yetersiz olduğu zamanlarda kâğıt kalem ile tutulan yaşam günlükleri bu sürecin başlangıcıdır. Öğrencilerin, derslerde öğrendikleri her bilgiyi not almaları bir öğrenme deneyimi kaydı örneğidir. Kişilerin her gece uyumadan yazdığı günlükler, tüm gün içinde öğrendikleri ruhsal, bilimsel ya da kültürel bilgilerin kayıtlarını saklayabilmektedir.

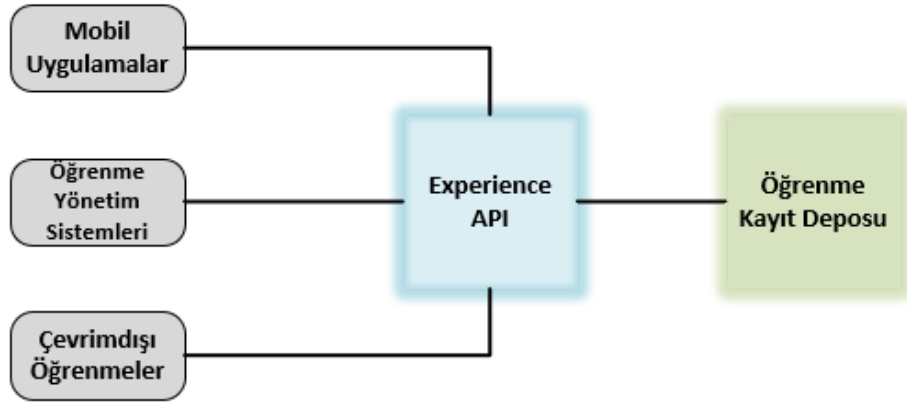
Fotoğraf makinaları, video çekim kameraları, bilgisayarlar ve akıllı cep telefonları hayatlarımıza girdikçe öğrenme deneyimi kayıtlarının saklanma şekli de değişikliğe uğramaya başlamıştır. Kayıtlar, kâğıt ve kalemde çok fotoğraflar, videolar ya da elektronik notlar ile saklanmaya başlanmıştır. Günümüzde, bir hayvanın beslenirken çekilmiş fotoğrafı aslında bir öğrenme deneyimi kayıtdır ya da bir kavga esnasında çekilen video, aslında nasıl davranılmaması gerektiğini gösteren bir sosyal öğrenme deneyimi kayıtdır. Günlük hayatın içerisinde birçok öğrenme türü gerçekleşmektedir ve bazen bireyler bunların bilincinde olmamaktadır. Bu farkında olmama durumu, bireylerin sosyal hayatta ya da derslerinde, iş yerinde başarısız veya başarılı olmaları halinde neyi, nereden, ne şekilde öğrendiklerine dair ellerinde bir veri olmadığından bir sonraki adımlarını görememelerine ve hatalarını düzeltememelerine neden olabilmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı çerçevesinde düşünüldüğünde, dil öğrenen bireyin dil öğrenme sürecindeki attığı her adımı, her yanlışı ya da her doğruyu takip edebilmesi, dil öğrenme sürecinin çok daha sağlıklı ve emin adımlar ile ilerlemesini sağlamaktadır. Peki bu adımları fiziksel ve sanal ortamda çaba, zaman ve emek harcamadan tutabilmek mümkün müdür?

Experience API, öğrenme deneyimi kayıtları deposu ile iş birliği içinde çalışmaktadır. Öğrenme kayıtları depoları (LRS- Learning Record Store), kişilerin çevrimiçi ve çevrimdışı şekilde gerçekleştirdiği tüm öğrenmeleri ayrıntılı şekilde kayıt altına almaktadır ve bunları kişi silene kadar hafızasında tutmaktadır. Web tarayıcısında girdiğiniz herhangi bir site, izlediğiniz herhangi bir video, okuduğunuz herhangi bir forum ya da blog öğrenme deneyimi kaydı olarak sisteme ayrıntılı bir şekilde geçmektedir. Özellikle eğitim kurumlarının bilgisayar destekli eğitim gerçekleştirdiği ortamlarda öğrenme kayıtları deposu, öğrenme deneyimlerini kaydederek ders planlarını buna göre şekillendirmektedir.

Bireyin öğrenme deneyimi kazanabileceği tüm ortamlar Experience API ile etkileşim haline sokulmalı ve bütünleştirilmesi gerekmektedir. Experience API kendisine iletilen tüm öğrenme deneyimlerini, öğrenme kayıt deposunda saklamaktadır. Öğrenme kayıt depoları kendi içerisinde bilgi alışverişi yapabilecek şekilde tasarlanmıştır. Öğrenme deneyimi ifadeleri, öğrenme kayıt deposu üzerinde depolanmakta ve gerektiğinde Experience API

üzerinden öğrenme analitikleri oluşturabilmek için sorgulanabilmektedir.

Şekil 6. Experience API ile öğrenme kayıt deposu etkileşimi

Şekil 6.'da görüldüğü gibi tüm öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen öğrenmeler ve edinilen bilgilerin kayıtları öncelikle Experience API'ye sonrasında da öğrenme kayıt deposuna gönderilerek saklanmaktadır. Bu kayıt verilerinin geçişinin sağlanabilmesi için uygulamanın ihtiyacı olan formatta öğrenme deneyimi ifadeleri gerekmektedir.

2.7.1. Öğrenme Deneyimi İfadeleri

Öğrenme deneyimi ifadeleri, öğrenme deneyimlerinin kayıt altına alınabilmesi için belli bir formatta yazılma şeklidir. Experience API, öğrenme deneyimlerini Özne-Fiil-Nesne şeklinde İngilizce olarak öğrenme kayıt deposuna göndermektedir.

Öğrenme deneyimi ifadeleri için kullanılabilecek fiil listesi örneğine aşağıda yer verilmektedir;

Tablo 2.

Öğrenme Deneyimi İfadeleri Fiil Listesi Örneği

Abandon (terk etmek)	Experience (deneyimlemek)	log-out (çıkış yapmak)	Satisfy (hoşnut etmek)
-------------------------	------------------------------	---------------------------	---------------------------

Answer (yanıtlamak)	Fail (başarısız olmak)	Master (hâkim olmak)	Score (puan kazanmak)
Ask (soru sormak)	Import (içeri aktarmak)	Pass (geçmek)	Share (paylaşmak)
Attempt (kalkışmak)	Initialize (başlatmak)	Prefer (tercih etmek)	Suspend (durdurmak)
Attend (katılmak)	Interact (etkileşim kurmak)	Progress (gelişmek)	Terminate (bitirmek)
Comment (yorum yapmak)	Launch (başlatmak)	Register (kayıt olmak)	Void (iptal etmek)
Complete (tamamlamak)	log-in (giriş yapmak)	Respond (yanıtlamak)	Waive (vazgeçmek)

Tablo 2.'de görüldüğü gibi Experience API üzerinden öğrenme kayıt deposuna gönderebilmesi için gereken öğrenme deneyimi ifadeleri için birçok fiil bulunmaktadır. Bu ifadeyi açmak istersek; Ankara TÖMER A2 seviyesindeki Anna isimli öğrencinin Experience API kurulu olan bilgisayardan, telefonda ya da giyilebilir cihazlardan yapmış olduğu her öğrenme etkinliği, öğrenme deneyimi ifadesi olarak kayıt altına alınacaktır.

“Anna attended an online course.”, “Anna bir çevrimiçi kursa katıldı.”

“Anna completed the video.”, “Anna videoyu tamamladı.”

“Anna registered for a new course.”, “Anna yeni bir derse kayıt oldu.”

şeklinde basit ifadeler kurularak sistem içerisine kayıt altına alınması için gönderilebileceği gibi,

“Anna launched a video and shared.”, “Anna bir video izledi ve paylaştı.” gibi bağlantılı ifadelerin oluşturulabilmesi de mümkündür.

Tablo 3.

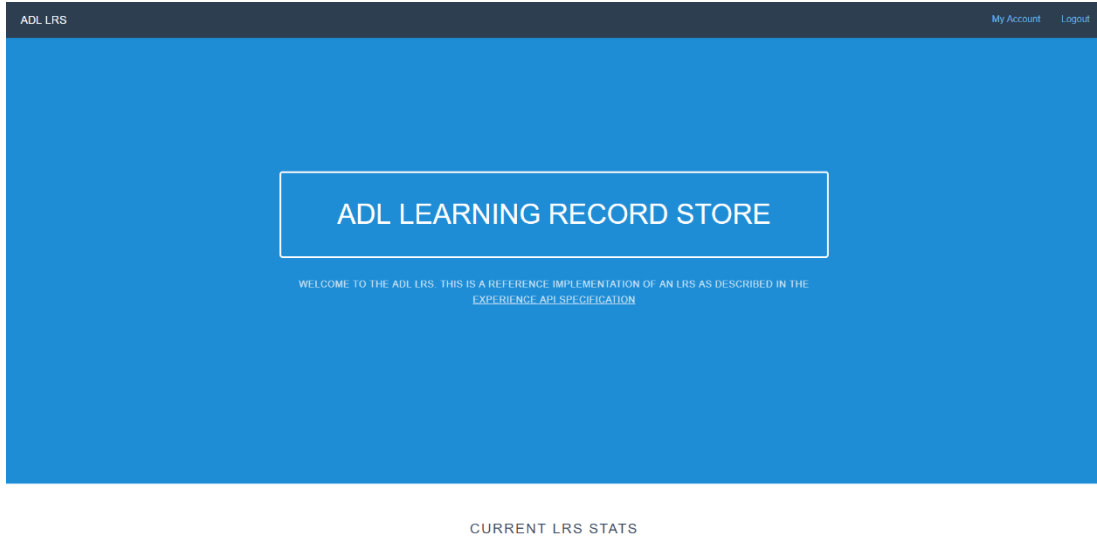
Örnek Çevrimiçi Etkinlik İfadelerinin İşleyiş Süreci

01: Anna Initialized A Video (Anna bir video başlattı) (Örnek)	
Açıklama:	Özne bir videoyu başlatır.
Özne (ler):	Öğrenci
Ön Koşullar:	Video kaydedilir, düzenlenir ve internet üzerindeki bir sisteme yüklenir. Video bağlantısı öğrenciye gönderilir. Bilgisayar veya mobil cihazlar üzerinden video sayfasına bağlanılıp video başlatılır.
Kullanım Durumu Senaryosu / İş Akışı / Sistem Ara yüzü:	
1. Öğrenci, eğitmen tarafından paylaşılan bağlantıya tıklar.	
2. “initialized/başlattı” fiili Experience API’ye bir öğrenme deneyimi ifadesi olarak gönderilir.	
Son Koşullar:	Video izlenilir. Öğrenme deneyimi ifadesi öğrenme kayıt deposuna gönderilir.
Faaliyetin Etkisi:	Kullanıcıların kaç kez videoya eriştiği raporlanır. Kullanıcı erişimlerini ileten görselleştirmeler ve gösterge tabloları oluşturulur. Videoyu başlatan ve tamamlamayan kullanıcıların korelasyonu hesaplanır.

Tablo 3.’te çevrimiçi olarak gerçekleştirilen bir öğrenmenin öğrenme deneyimi ifadeleri ile ilgili örnek olay durumu sunulmuştur.

2.8. Experience API ve Öğrenme Kayıt Deposu (LRS) Kurulumu

ADLnet tarafından üretilmiş olan öğrenme kayıt deposunun (LRS) kurulumunun gerçekleştirilebilmesi için ADLnet'in resmi Github sayfası üzerindeki yönerge takip edilmelidir. (Github, 2018). Kendi internet sitesinde verilen komutlar ve adımlar ışığında bütün yazılımlar kurularak gerekli ayarlamalar yapılandırdıktan sonra Experience API ve öğrenme kayıt deposu kullanıma hazır hale gelmektedir. Ayrıca kurulum yapmadan <https://lrs.adlnet.gov> adresinden ücretsiz LRS hesabı oluşturulabilmektedir.

Şekil 7. ADL LRS ekran görüntüsü

Kurulum işlemlerini tamamlayıp kurulumun yapıldığı sunucunun adresine web tarayıcısı üzerinden erişildiğinde Şekil 7.'deki sayfa açılmaktadır. Aynı şekilde ücretsiz LRS hesabı oluşturup sisteme kullanıcı girişi yapıldığında da aynı ekran gelmektedir.

2.9. Öğrenme Deneyimi Kayıtlarının Yorumlanması

Öğrenme deneyimi kayıtları, birçok şekilde elde edilebilmektedir. Teknoloji kullanmaksızın sahip olunan öğrenme deneyimi kayıtları farklı şekillerde ayrılabilir. Küçük yapışkanlı notlar, renkli etiketler, kategorilere ayırma yöntemleri ve yorumlama ile öğrenmeler gruplara serpiştirilerek sosyal, fiziksel, kültürel ve bilimsel öğrenmelerde ulaşılan doğru ya da yanlış sonuçlar hakkında yorumlar yapılabilir. Bunlar olmaksızın elde edilen her deneyimin, öğrenme deneyimi olup olmadığı anlamak güç olabilmektedir. (Mutlu, 2014, s.19)

Teknoloji kullanılarak öğrenme deneyimlerinin yakalanması, kayıt altında tutulması, gruplandırılması, analiz elde edilmesi ve yorumlanması daha kısa zaman almakta ve daha az emek gerektirmektedir.

Experience API'nin kurulu olduğu bir sistem üzerinden elde edilen verilerin, öğrenme deneyimi olup olmadığının yorumlanması oldukça kolaydır çünkü herhangi bir çaba gerektirmez. Öğrenme kayıt deposu, sisteme gönderilen tüm öğrenme deneyimlerini ayrıntılı şekilde hafızasında tutar ve bu sebeple deneyimleri gruplandırmak sadece birkaç tık ile yapılabilmektedir.

Experience API ile derslerini yürüten bir eğitimci, öğrencisinin hangi konularda zorlandığı, hangi konularda ne kadar zaman harcadığını, hangi hatayı sürekli yaptığını kolaylıkla öğrenebilmektedir ve bu sayede dil bilgisi hataları, imla yanlışları, kelimelerin yanlış öğrenimi ya da anlama güçlüğü gibi öğrenme deneyimlerini sistem üzerinden saniyeler içinde tespit edebilmekte ve gruplandırabilmektedir.

Örneğin, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi çerçevesinde düşünüldüğünde, Anna isimli öğrenci zarflar başlıklı dil bilgisi videolarını birden fazla kez izlemesine rağmen eğitimcinin uyguladığı testleri sürekli yanlış yapmaktadır. Bu öğrenme deneyimi, öğrencinin bu konuyu öğrenmekte zorluk çektiği göstermektedir. Ve bu doğrultuda, zarflar konusunu pekiştirecek görsel yoğunluklu içerikler ve bireyselleştirilmiş plan hazırlanarak öğrencinin bir sonraki öğrenme adımında rehberlik edilebilir.

2.10. Öğrenme Deneyimi Kayıtlarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı

Dil öğretimi, kişiden kişiye değişen zorluk dereceleri ile birlikte emek ve zaman gerektiren bir süreçtir. Hem dil öğreten eğitimcinin hem de dil öğrenen bireyin içsel isteğe ve gerekli azme sahip olması gerekmektedir. Güdüsüz, plansız, geri bildirimsiz, ölçme değerlendirme bulunmayan ve doğru yabancı dil öğretim yöntemi ile başlamamış bir dil öğrenim ve öğretim süreci sağlıklı sonuçlanacaktır. Bu doğrultuda ne öğrenci ne de öğretmen yabancı dil öğrenmek gibi keyifli bir süreçten tat alabilir.

Türkçe, zenginlikler ile dolu bir dildir. Çoğu alfabede olmayan sesler, Türk dilinde mevcuttur. Bir ek ile yüzlerce kelime türetilbilme özelliğine sahiptir. Türk dili sadece kelime hazinesi ve dil bilgisi kuralları ile değil, aynı zamanda içinde barındırdığı kültürel

öğeler ile de dünya çapında öğrenilmeyi ve konuşulmayı hak eden bir dildir. Böylesine beslenmiş ve devleşmiş bir dilin, mutlak suretle yaygınlaştırılması gerekmekte ve insanların Türk dilinin önemi konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Türk dilinin yaygınlaştırılması konusunda yapılan çalışmalar yetersiz kalmaktadır ve bu çalışmalarda yeniliğe gidilmesi artık zorunlu hale gelmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan dil öğretim yöntemlerinin güncelleştirilmesi gerekmektedir. Böylelikle, daha fazla kitleye ulaşarak Türk dilini öğretebilmek daha da verimli bir şekilde mümkün olacaktır.

Yabancı dil öğretimi, kişiye göre şekillendirilmelidir. Her bireyin öğrenme hızı ve kapasitesi ya da ne şekilde öğrendiği kişiden kişiye değişebilen bir olgudur. Tek bir yöntem kullanarak ve öğrenenin dil öğrenme sürecini ayrıntılı bir şekilde takip etmeksizin gerçekleştirilen eğitim öğretim faaliyetlerinin yarardan çok zararı olacaktır. Türk dilinin yabancılara öğretilme süresinde bu husus, dikkat edilmesi gereken konuların başında gelmektedir.

Türk dilini her dilden ve her ırktan, farklı alfabelere ve dilbilgisi kurallarına sahip kişiler öğrenmek isteyebilir. Bir İngiliz ile bir Japon'a Türkçe öğretilirken aynı yöntemi kullanmak oldukça yanlış olacaktır. Farklı alfabe ve farklı dilbilgisi kurallarına sahip olmalarının yanı sıra öğrencilerin, yeni bir dil öğrenme güdülerini, istekleri ve kabiliyetleri de oldukça farklı olabilmektedir. Tüm bunların eğitim ve öğretim sürecine başlarken göz önünde bulundurulması ihtiyaç dahilindedir. Eğitmcilerin, yabancı dil olarak Türkçe öğretirken dikkat etmesi gereken en hayati husus, bireyselleştirilmiş plan uygulanmasıdır. Bu planların hazırlanıp uygulanabilmesi için öğrencilerin, biçimsel ve sanal tüm öğrenmelerinin takip edilmesi, izlenmesi ve analiz edilmesi gerekmektedir.

Bireylerin biçimsel ve sanal tüm öğrenmelerinin bileşkesi, asıl öğrenme durumlarını yansıtmaktadır. Tek bir veriye bakılarak öğrenmeler, nesnel bir değerlendirme ile tespit edilemez. Bir öğrenmenin etkililiğini tartışabilmek ve analiz edebilmek için mutlak suretle her öğrenme ortamı tek tek incelenmelidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde öğretilmeye çalışılan “etekleri zil çalmak” deyiminin, sosyal çevreden mi ya da ders esnasında kullanılmış olan okuma metninden mi öğrendiği, öğrencinin bilişsel öğrenme şekli ile ilgili ip uçları taşımaktadır. Sosyal çevreden daha iyi öğrenebilen öğrenciler için, sosyal etkinliklerin daha fazla bulunduğu eğitim ve öğretim planları geliştirilebilir. Sosyal öğrenmeden ziyade, kendi kendine çalışarak ve öğrenme becerisini keşfederek dil öğrenme sürecini gerçekleştiren bireye ise, daha çok bilişsel çaba gerektiren ve kendi kendine

öğrenmesini pekiştirebilecek öğretim planları hazırlanabilir. Bu hususların göze alınarak plan hazırlanabilmesi için de tüm bunları bizim adımıza yapabilecek bir sisteme ihtiyaç vardır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için eğitim öğretim veren kurumların, Experience API kullanımına geçmesi ile Türk dili öğretim süreci hızlanacak, öğrenciler kur sistemi içerisinde daha mantıklı ve sağlıklı bir yol izlenerek geçiş yapacak, ölçme değerlendirme süreci nesnel şekilde ilerleyecek ve tüm bunların yapılması ile Türkçe kolay öğrenilebilen ve keyifli bir öğrenme süreci içeren bir dil olarak yaygınlaşacaktır.

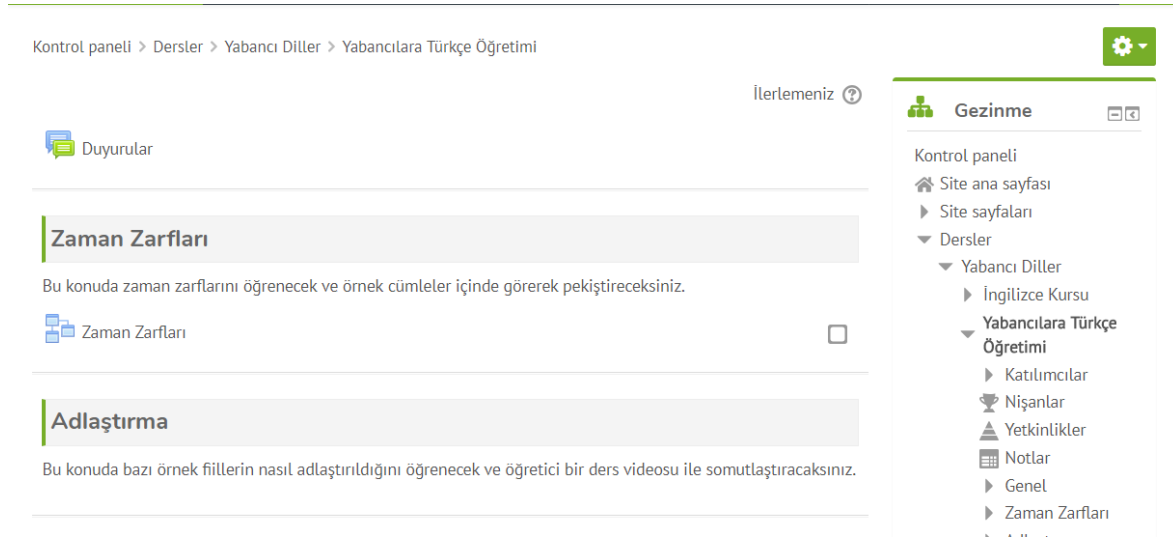
2.10.1. Çevrimiçi Öğrenme Deneyimi Kayıtları

Çevrimiçi öğrenme deneyimi kayıtları, elektronik ortamda edinilen her türlü bilgiyi kapsamaktadır. Mobil ve giyilebilir cihazlar, akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarlar ve QR kodlar gibi internet bulunan sistemler üzerinden gerçekleştirilen her öğrenme, bir çevrimiçi öğrenme deneyimi örneği oluşturmaktadır. Bu çevrimiçi öğrenme deneyimi kayıtları, öğrenme yönetim sistemleri üzerinden elde edilirken, artık her çevrimiçi öğrenme ortamının verisi Experience API kullanılarak tek bir merkezde ve standart şekilde toplanabilmektedir.

Çevrimiçi öğrenme deneyimi verileri, Experience API aracılığı ile öğrenme kayıt deposuna aktararak saklanmaktadır. Bu verilerin eğitim alanında kullanılması ayrı bir yenilik iken dil öğretiminde kullanılıyor olması da bu alanda farklı bir bakış açısı oluşturmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında, teknoloji ile harmanlanmış eğitimlerle birlikte bu eğitimleri takip edebilecek olan Experience API sisteminin kurulması, bu alanda çığır açacaktır. Özellikle Yunus Emre Enstitüsü ve TÖMER gibi Türkçe öğretiminde başta gelen kurumlarda, her sınıfta en azından bir tablet bulunmalıdır. Bu tabletlerin hepsi, Experience API ile bütünleştirilebilir. Bunun maliyetli olduğunun düşünüldüğü durumlarda ise öğrencilerin mobil cihazları ile bu bütünleşme sağlanabilmektedir. Bu şekilde, Türk dili öğretiminde başta gelen kurumlarda hem öğretim kalitesi artırılabilir hem de kur sisteminin gerektirdiği amaca ulaşması yolunda ilerlenebilir.

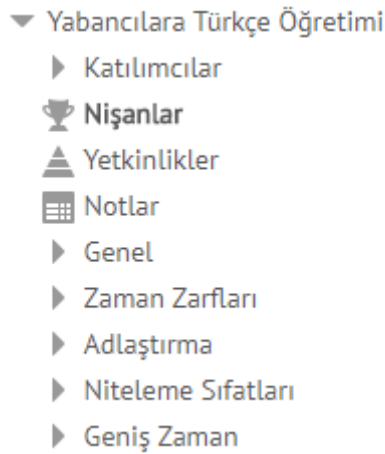
Bu tez çalışmasında elde edilen çevrimiçi öğrenme deneyimi kayıtları şahsıma ait olan internet sayfasında kurulmuş olan Moodle öğrenme yönetim sistemi üzerindeki yabancılara Türkçe öğretimi dersine tanımlanmış öğrencilerin gerçekleştirdiği öğrenme deneyimleri

Experience API kurulumunun sağlanarak takip edilmesi, toplanması, kayıt altına alınması ve analiz edilmesi ile elde edilmiştir.

Şekil 8. Moodle ekran görüntüsü 1

Şekil 8.'de görüldüğü üzere her öğrenci kendi adına tanımlanmış kullanıcı adı ve şifresi ile Moodle öğrenme yönetim sistemi ders ekranına giriş yapabilmektedir. Sisteme giriş gerçekleştikten sonra her öğrenci için sağ üst köşede gösterilen şekilde isim-soy isim bulunmaktadır. Görülen sekmelerde, yabancılar Türkçe öğretimi sekmesi seçilerek sekme içerisinde bulunan tüm ders materyallerine ulaşım sağlanabilmektedir.

Şekil 9. Moodle ekran görüntüsü 2

Şekil 9.'da görüldüğü üzere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için Moodle öğrenme yönetim sistemine giren öğrenciler, her dersi ya da konuyu başarı ile tamamladıklarında yetkinlik ve nişan almaktadırlar. Böylelikle, dersler oyunlaştırma ile de birleştirilerek verilen

nişan ve rozetler ile motivasyon sağlanması hedeflenmektedir. Ek olarak, öğrenciler tüm katılımcıları, katılımcılar sekmesinden görebilir ve etkileşime geçebilir. Notlar, sekmesinden ders ile ilgili notlar alabilir.

Ankara TÖMER Kadıköy Şubesi A2 seviyesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerden birkaçı öğrenme yönetim sistemine kaydedilmiş ve çevrimiçi öğrenme deneyimi kayıtları Experience API ve öğrenme kayıt deposu aracılığı ile öğrenme deneyimi ifadelerine dönüştürülmüştür.

```
1  {
2    "actor": {
3      "mbox": "mailto:madina@example.com",
4      "name": "Madina",
5      "objectType": "Agent"
6    },
7    "verb": {
8      "id": "http://evdekidershane.com/expapi/verbs/answered",
9      "display": {
10       "en-US": "answered"
11     }
12   },
13   "object": {
14     "id": "http://evdekidershane.com/expapi/activities/example",
15     "definition": {
16       "name": {
17         "en-US": "Zaman Zarfları"
18       },
19       "description": {
20         "en-US": "Zaman Zarfları Örnek Sorular"
21       },
22       "type": "http://evdekidershane.com/expapi/activities/cmi.interaction",
23       "interactionType": "choice"
24     }
25   }
26 }
```

Şekil 10. Örnek öğrenme deneyimi ifadesi üretimi

Şekil 10.'da Madina isimli öğrencinin belirlenen web sitesi üzerinden gerçekleştirdiği öğrenme etkinlikleri gösterilmektedir. Bu deneyim ifadelerinde öznenin Madina isimli öğrenci olduğu, Zaman Zarfları konulu derse girdiği ve Zaman Zarfları Örnek Sorular sekmesine tıklayarak çoktan seçmeli soruları cevapladığı bilgisine ulaşılabilmektedir. Bu kodlamalar otomatik olarak öğrenme kayıt deposuna kaydedilmekte ve öğrencinin tüm çevrimiçi öğrenme süreci izlenebilmektedir.

2.10.2. Çevrimdışı Öğrenme Deneyimi Kayıtları

Çevrimdışı öğrenme deneyimi kayıtları, içerisinde birçok öge bulundurmaktadır. Kişinin baş ucunda bulunan ve her gün okuduğu kitap, izlediği bir film, katıldığı bir tiyatro gösterisi, bir CD aracılığı ile izlediği video ya da ders, fiziksel eğitim öğretim ortamlarında edindiği bilgiler, dinlemeye gittiği bir konferans gibi öğrenme faaliyetleri çevrimdışı öğrenme deneyimleri kümesi içinde yer almaktadır.

Çevrimdışı öğrenme deneyimleri, çevrimiçi öğrenme deneyimlerinden daha büyük bir kümedir. Çevremizdeki her şey, bir çevrimdışı öğrenme olayı olabilmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde, sokakta duyulan bir kelime bile öğrenciye öğrenme deneyimi sağlayabilir. Bu kısımda önemli olan bu deneyimleri doğru yorumlayabilmek ve ona göre plan hazırlamaktır.

Aşağıda Ankara TÖMER Kadıköy Şubesi'nde A2 seviyesinde eğitim gören on beş öğrenciden, çevrimdışı öğrenme etkinlikleri formu ile elde edilen çevrimdışı öğrenme verileri sunulmuştur. Edinilen veriler üç kategoride aktarılmıştır.

Öğrencilere sunulan form, ölçme değerlendirme uzmanlarının yardımı ile hazırlanmıştır. Hazırlanan çevrimdışı öğrenme etkinlikleri formunda öğrencilere; okudukları Türkçe kitap sayfa sayısı, okunulan kitapta en çok zorlanılan Türkçe kelime, zorlanılan kelimenin sözlükten kontrol edilip edilmediği, yazdıkları Türkçe paragraf sayısı, yazılan paragrafta ve genel olarak en çok zorlanılan dil bilgisi konusu, yapılan kelime öğrenme çalışmaları ve hangi yöntemle bu çalışmaların gerçekleştirildiği, Türk dili ile ilgili herhangi bir konferans ya da seminere katılıp katılmadıkları, izledikleri Türkçe filmleri, filmleri anlama düzeyleri, arkadaşları ile ders etkileşimleri ve sosyal öğrenmelerini tespit edebilecek sorular yöneltilmiştir.

Çevrimdışı öğrenme etkinlikleri formu ile elde edilen veriler, öğrenme deneyimi kayıtlarına dönüştürülmüş ve her öğrencinin şahsına ait olan öğrenme deneyimi kayıt deposuna iletilmiştir. Fiziksel öğrenme ortamlarında bu işlem, eğitimcinin kendisi tarafından yapılmak zorunda değildir. Aynı form elektronik ortam üzerinden her hafta öğrencilere gönderilerek doldurmaları istenebilir. Böylelikle, sistem otomatik olarak cevapları alacak ve öğrenme deneyimleri kayıt deposuna gönderecektir.

Tablo 4.

Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formları Anket A

Kişiler	Hafta içinde okuduğu kitap sayfa sayısı	Okunulan kitapta en çok zorlanan kelime	Zorlanan kelimelerin sözlükten kontrol durumu
Yuliia	20	“Gerçekleştirmek”	+
Zhanar	15	“Gerçekleştirmek”	+
Thanya	13	“Yıkılmak”	+
Mohamad	28	“Bilinçli”	+
Madina	30	“Hatırlamak”	+
Walaa	11	“Banttan yayın”	+
Oksana	4	“Şaşırmak”	+
Iuliia	5	“Birleşim”	+
Hanna	7	“Görünürlük”	+
Ahmad	12	“Duruş biçimi”	+
Mohammad Reza	1	“Hatırlamak”	+
Anastasiya	6	“Gözükmek”	+
Mohamed	1	“Sansür”	+
Husayin	5	“Kravatlar”	+

Tablo 4.’teki çevrimdışı öğrenme etkinlikleri formunda, öğrencilere bir hafta içinde kaç sayfa Türkçe kitap okudukları sorulmuştur. Eğer okudularsa en çok hangi kelime zorlandıkları ve bu kelimeleri sözlükten kontrol edip etmedikleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 5.

Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formu Anket B

Kişiler	Hafta içinde yazılan paragraf sayısı	En çok zorlanılan dil bilgisi konusu	Yeni kelime öğrenme yöntemi
Yuliia	6	Ulaçlar	“Yazarak”
Zhanar	10	Adlaştırma ve Ulaçlar	“Tekrar yöntemi ve ezber listesi”
Thanya	6	-	“Kelime kartları”
Mohamad	6	Adlaştırma ve Dolaylı Aktarma	“Tekrar yöntemi ve ezber listesi”
Madina	5	Ulaçlar	“Tekrar yöntemi ve ezber listesi”
Walaa	1	Adlaştırma	“Okuyarak”
Oksana	-	-	“Yazarak”
Iuliia	-	-	“Yazarak”
Hanna	-	-	“Kelime kartları”
Ahmad	-	-	“Okuyarak”
Mohammad Reza	-	-	“Yazarak”
Anastasiya	-	-	“Yazarak”
Mohamed	-	-	“Yazarak”
Husayin	-	-	“Okuyarak”

Tablo 5.’te öğrencilerin hafta içinde Türkçe öğrenimi için yazdıkları paragraf sayısı, paragrafları yazarken ya da fiziksel derslerde en çok zorlandığı dil bilgisi konusu ve kelime öğrenme yöntemleri ile ilgili doldurulan anket formu bilgileri paylaşılmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda, öğrenciler için hazırlanacak olan bireyselleştirilmiş öğrenme planları hazırlanacaktır.

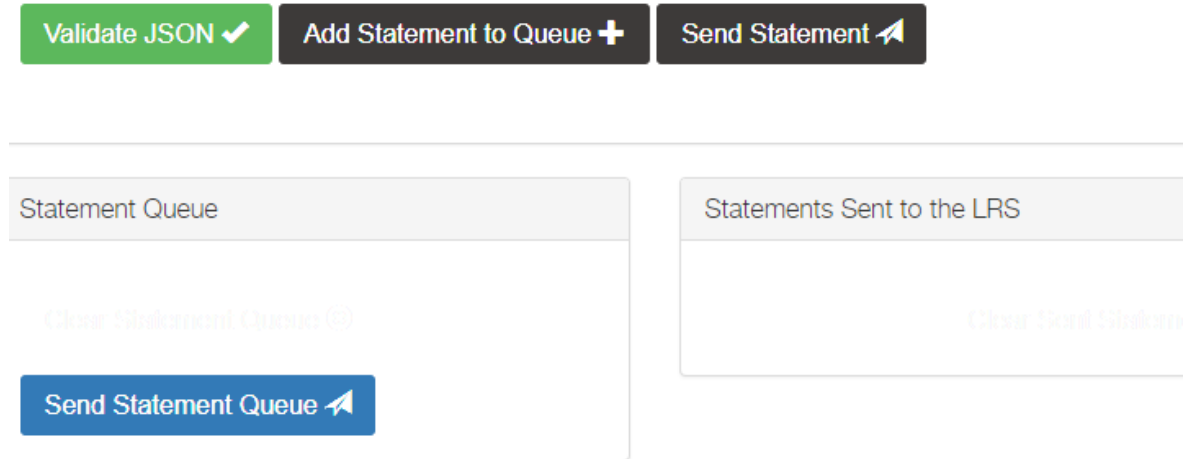
Tablo 6.

Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formu Anket C

Kişiler	Hafta içinde konferans, seminer ya da sempozyuma katılma durumu	Hafta içinde Türk filmi izleme durumu	Hafta içinde en çok ilgi çeken Türkçe tabela
Yuliia	-	+	“Park Etmeyin”
Zhanar	-	-	“Telefon reklam tabelası”
Thanya	-	+	“Sigara İçmeyin”
Mohamad	-	+	“Çevre Yolu”
Madina	+	+	“Kazı çalışması vardır”
Walaa	-	+	“Yasaktır”
Oksana	-	-	“Dikkat”
Iuliia	-	-	“Dikkat”
Hanna	-	-	-
Ahmad	-	+	“Yasaktır”
Mohammad Reza	-	+	“Yasaktır”
Anastasiya	-	-	“Satılık”
Mohamed	-	-	-
Husayin	-	+	-

Tablo 6.’da öğrencilerin hafta içinde Türk dili üzerine herhangi bir konferans ya da seminere katılıp katılmama durumu, dinleme ve kelime öğrenme etkinlikleri için film izleyip izlemedikleri, sosyal öğrenme ile sokaklarda gördükleri tabelalardan edindikleri yeni kelime ve cümleleri tespit eden anket formu bilgileri sunulmuştur.

Çevrimdışı öğrenme etkinlikleri formu ile elde edilen veriler öğrenme deneyimi kayıtlarına kolaylıkla dönüştürülebilmektedir. Bunun için <https://xapi.com/statement-generator/> sayfasından özne, fiil ve nesne girmek yeterlidir.

Şekil 11. Öğrenme deneyimi ifadelerinin öğrenme kayıt deposuna aktarılması

Şekil 11.'de çevrimdışı olarak elde edilen öğrenme deneyimi ifadeleri üretildikten sonra web sayfasının en alt kısmında “send statement/ifadeyi gönder” butonu görülmektedir. Bu buton tıklandıktan sonra girilmiş olan öğrenme deneyimi, öğrenme kayıt deposuna aktarılmaktadır. Uygulanan form aracılığı ile elde edilen veriler, aşağıdaki örnek öğrenme deneyimi ifadeleri ile sisteme iletilecektir:

“Yuliia read twenty pages. / Yuliia yirmi sayfa okudu.”

“Yuliia looked up the dictionary. / Yuliia sözlükten kontrol etti.”

“Yuliaa wrote six paragraphs. / Yuliia altı paragraf yazdı.”

“Yuliaa watched a movie. / Yuliia bir film izledi.”

“Yuliia asked a question. / Yuliia bir soru sordu.”

“Yuliia attended a course. / Yuliia bir derse katıldı.”

“Yuliia attended a conference. /Yuliaa bir konferansa katıldı.”

Bu ifadeler yolu ile öğrencilerin dil öğrenim süreci ayrıntılı bir şekilde incelenebilmektedir. Bu incelemeler sonucunda öğrencilerin zorlandığı ve eksik olduğu yerler kolaylıkla tespit edilerek en iyi öğretim yöntemi yolu ile bireyselleştirilmiş ders planları hazırlanabilmektedir.

2.10.3.Çevrimiçi ve Çevrimdışı Öğrenme Deneyimi Kayıtları ile Bireyselleştirilmiş Ders Planı Hazırlama

Bireyselleştirilmiş ders planı; her bireyin kendi öğrenme hızı, hangi yöntem ile daha iyi öğrendiği, kullanılacak materyal çeşidi ve verilecek ödevlerin kişiye göre oluşturulması ile hazırlanmaktadır. Bireyselleştirilmiş ders planı hazırlanmadan önce öğrencinin öğrenme sürecinin çok iyi bilinmesi ve öğrencinin öğrenme kapasitesi hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Bunun için birçok kurum sadece hazırbulunuşluk testi uygulayarak öğrencilerin bilgi seviyesini tespit etmekte ve öğrenciyi tanıdığını varsayarak bireyselleştirilmiş ders planı hazırlamaktadır ancak bu planlar yanlış olmasa da mutlak suretle eksiktir. Bir öğrenciyi tanıyabilmek için ders süreçleri hakkında bilgi sahibi olmanın yanı sıra öğrenme yeterlilikleri düzeyinin bilinmesi de önemlidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çerçevesinde yürütülen dersler çoğu eğitim kurumunda Avrupa Dil Öğretim Çerçeve Metni temel alınarak kur sistemi şeklinde yapılmaktadır. Kur sistemleri arasındaki geçişi sağlarken öğrencilere kur sonu sınavı uygulanmaktadır ve sınavdan başarılı olanlar bir sonraki kura geçmektedir. Peki sınavda başarılı olan öğrenci gerçekten başarılı ya da başarısız olan öğrenci gerçekten başarısız mıdır? Bu sorunun cevabının verilebilmesi için öğrencinin tüm öğrenme süreci boyunca yaptığı öğrenme etkinlikleri incelenmelidir ve buna göre öğrencinin üst kura geçmesi ya da bir alt kurda kalmasına karar verilmelidir. Tüm öğrenme bileşikleri göz önünde bulundurulmadan öğrenci için uygulanacak yöntem ve karar eksik olacaktır.

Ankara TÖMER Kadıköy Şubesi A2 seviyesinde öğrenim gören öğrencilerden Madina isimli öğrenci için aşağıda örnek bir bireyselleştirilmiş ders planı hazırlanmıştır. Bu ders planı hazırlanırken öğrencinin çevrimiçi ve çevrimdışı tüm öğrenme ortamlarındaki deneyimleri göz önünde bulundurulmuştur ve bir sonraki ders ya da kurda Türkçe öğrenim sürecinde daha başarılı olacağı ders materyalleri ve yöntemler çerçevesinde bir plan oluşturulmuştur.

Tablo 7.

Örnek Ders Planı

Örnek Ders Planı/ Madina A2 Seviyesi				
Aşamalar	Öğretmen Ne Yapar?	Öğrenci Ne Yapar?	Kullanılan Öğretim Materyalleri	Süre
Ders Öncesi	Ulaçların sıklıkla kullanıldığı kısa bir metin gönderir.	Ulaçların sıklıkla kullanıldığı kısa bir metin okur ve dersle ilgili çıkarım yapmaya çalışır.	Kısa Metin	5 dk.
Giriş	-Ulaçların listelenmesini ister. -Listelenen ulaçlar ile ilgili birer cümle kurulmasını ister. -Ulaçların listelendiği bir posteri sunar.	-Ulaçları listeler. -Listelediği ulaçları kullanarak cümleler oluşturmaya çalışır. -Ulaçların listelendiği postere bakarak eksiklerini bulmaya çalışır.	Poster	10 dk.
Sunu/Gelişme	-Ulaçları içeren bir video öğrenciye gönderir. -Videonun içinde geçen, öğrencinin duyduğu ulaçları, bulmasını ve not almasını ister. -Video içerisinde geçen daha önce hiç duymadığı kelimeleri yazmasını ister.	-Ulaçları içeren bir video izler. -Videoyu izlerken duyduğu ulaçları not alır. -Videoyu izlerken daha önce hiç duymamış olduğu kelimeleri yazar. -Yazdığı kelimelerin hatırlamak fiili ile kullanılıp	Video Sözlük Forum	20 dk.

Sonuç/Kapanış	kullanılmadığını - Yazdığı kelimelerin sözlükten kontrol hatırlamak fiili ile eder ve örnek birlikte kullanılıp cümleler kurarak kullanılmayacağını forumda diğer sorar, bunu içeren bir öğrenciler ile cümle kurmasını ve paylaşır. forumda paylaşmasını ister.	
	-Öğrenciden rol - Rol değişimi değişimi yaparak yaparak öğretmen öğretmen rolüne rolünü edinir ve balık geçmesini ve balık kılçığı tekniğini kılçığı tekniğini kullanarak Balık Kılçığı kullanarak öğrenme arkadaşları ile Şablonu yönetim sistemindeki paylaşmak üzere Forum arkadaşları için ulaçlar ulaçlar konusu ile Çoktan Seçmeli Çöktan Seçmeli Ölçme tablosu oluşturmasını tablosu oluşturur. Ölçme ve paylaşmasını ister. -Ders sonunda Değerlendirme -Öğrencinin hazırlamış öğretmeni tarafından Testi olduğu balık kılçığı uygulanan ölçme tekniğini inceledikten değerlendirme testini sonra bir ölçme tamamlar. değerlendirme testi hazırlar ve öğrenciye uygular.	15 dk.

Tablo 7.'de Experience API ile takip edilen bir eğitim öğretim sürecinin ardından uygulanabilecek örnek bir plan sunulmaktadır.

BÖLÜM 3

SONUÇ VE TARTIŞMA

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan bilimsel çalışmaların çoğunda kültür üzerine yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. Öğretim yöntemleri ile ilgili yapılan çalışmalar sayıca daha az olmak ile birlikte sınıf ortamında uygulama yapılarak ortaya konan çalışmaların sayısı maalesef ki daha da azdır. Bu sebeple, yapılacak olan akademik çalışmalarda öğretim yöntemlerine yönelmek ve bu yöntemleri teknoloji ile harmanlayarak yeni bir şeyler ortaya koyma gereği koymuştur.

Bu tez çalışmasında, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi gerçekleştirilirken kullanılan yöntemler ele alınmış, geleneksel yöntemlerden uzaklaşılması gerekliliğinin önemi vurgulanmıştır. Kültür konusu ve başka milletlerden kişilerin Türkçe öğrenirken yaşadığı zorluklar gibi çokça çalışılan konular yerine yeni bir teknoloji olan Experience API ile bağlantısı sağlanan öğrenme ortamları aracılığıyla yapılan eğitim öğretim faaliyetleri ile öğrencilerin tüm öğrenme deneyimleri kayıt altına alınabilmektedir. Bu öğrenme deneyimi kayıtları sayesinde, öğrencilerin öğrenme durumları ile ilgili ayrıntılı bilgiler ve analizler elde edilebilmektedir. Öğrencilerin öğrenme serüveni ile ilgili bilgiler ışığında, öğrenmenin gerçekleşme düzeyine karar verilebilmektedir. Özellikle dil öğretim sürecinde kur sistemine ya da seviyelere göre ilerleyen kurumlar, Experience API kullanımı ile öğrenen kişinin, öğrendiği bilgiyi nereden öğrendiğini, dil gelişimi için kaç sayfa kitap okuduğunu, kelime haznesini geliştirmek için yaptığı etkinlikleri ve yazma becerisi için kaç paragraf yazdığı gibi bilgilerine ulaşabilmektedir. Bu bilgiye ulaşabilme özgürlüğü ile de öğrencinin tüm öğrenme faaliyetlerinin bileşkesi alınarak bir sonraki seviyeye geçip geçmediğine daha sağlıklı bir şekilde karar verilebilmektedir.

Unutulmamalıdır ki yabancı dil öğrenimi sadece fiziksel sınıf ortamında gerçekleşmez. Sosyal, çevrimiçi ve çevrimdışı öğrenmeler de dil öğrenimine önemli katkılar sağlamaktadır. Yapılacak olan ölçme değerlendirme sınavı ile öğrencinin tüm bilgileri test edilememektedir; testte başarılı olsa bile şans faktörü ya da hile gibi etkenler bulunabilmektedir. Öğrencinin başarısı ya da başarısızlığı ile ilgili en hayati bilgiler, Experience API ile incelenebilmektedir. Bu çerçevede, Experience API'nin tek avantajı öğrencinin sadece başarı ya da başarısızlık durumuna ayrıntılı bakmak değildir. Öğrenenin bir videoyu kaç kez duraklattığı, en çok hangi soruda zorlandığı ya da en çok hangi konu ile ilgili forumlarla etkileşime geçtiği gibi bilgiler doğrultusunda bireyselleştirilmiş eğitim planları hazırlanabilmektedir. Kişinin öğrenme sürecinin böylesine ayrıntılı izlenmesinden sonra hazırlanacak olan plan, şüphesiz ki öğrenciye büyük katkılar sağlayacaktır.

Experience API, kurulduğu sistem üzerinde gerçekleştirilen her öğrenme etkinliği öğrenme kayıt deposuna iletmektedir. Öğrenme kayıt deposuna aktarılan veriler, başka kayıt depoları ile iletişime geçebilmektedir. Bu durumda, öğrenen ya da eğitmenin başka bir kuruma ya da konuma geçmesi halinde öğrenme süreci ile ilgili toplanan veriler, oluşturulan yeni bir öğrenme kayıt deposu sistemi ile paylaşılabilen ve görüntülenebilmektedir. Bu bilgiler aynı zamanda gelecekte yapılacak olan akademik çalışmalar için de kullanılabilme potansiyeline sahiptir.

Bu çalışmada, Experience API'nin öncelikle ne olduğu, nasıl çalıştığı ve dil öğretiminde nasıl kullanacağı gibi kavramlar aktarıldıktan sonra bu teknoloji yolu ile öğrenme deneyimleri toplanarak kişiye özel bireyselleştirilmiş ders planları hazırlayabilmek hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, Ankara TÖMER Kadıköy Şubesi A2 seviyesinde öğrenim gören on dört öğrenciden toplanan çevrimiçi ve çevrimdışı öğrenme deneyimi kayıtları ile bireylerin öğrenme sürecinin her adımı gözlemlenmeye çalışılmıştır. Çevrimiçi veriler, Experience API yolu ile elde edilirken, çevrimdışı veriler ölçme değerlendirme uzmanlarının görüşleri doğrultusunda hazırlanan çevrimdışı öğrenme deneyimi kayıtları anket formu ile elde edilmeye çalışılmıştır. Çevrimdışı verilerin tek tek incelenme sürecinden sonra örnek teşkil etmesi amacı ile Madina isimli öğrencinin tüm öğrenme süreci göz önünde bulundurularak, kendi dil öğrenme yetenekleri ve konularla ilgili yaşadığı zorluklar da düşünülerek kişiye özgü bir bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlanmıştır. Böylelikle sonraki dil seviyesine geçiş sürecinde sadece yapılan kur sınavının sonucuna değil, öğrencinin tüm öğrenmelerinin toplamına bakılarak hareket edilecektir. Hazırlanan

bireyselleştirilmiş eğitim planının öğrencinin başarısına olumlu yönde bir etkisinin olup olmadığının incelenmesi de yine gözlem ve inceleme yolu ile yapılabilecek yeni bir bilimsel çalışma ürünü olabilme ihtimalini taşımaktadır. Bu yol ile hem planların önemi hem de teknoloji ile harmanlanmış öğretimin verimliliğini belirlemek somut veriler ile kanıtlanmış olacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanına yeni bir bakış açısı kazandıracak her çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu sebeple, çağa ayak uydurularak yaratılacak her akademik ürün, bu alanda çalışan her araştırmacıya da yol gösterici nitelikte olacaktır. Bu tez çalışmasının da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanına yeni bir ışık oluşturacağı ön görülmektedir. Bu çalışmadan sonra yapılacak olan bilimsel araştırmalar ve çalışmalarda farklı disiplinler ile Türkçe öğretiminin birleştirilerek yeni ürünler ortaya çıkarılacağı umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- Ahamer, G. (2010). A short history of web based learning including GIS. *International Journal of Computer Science & Emerging Technologies*, 1(4), 101-111
<http://ijcset.excelingtech.co.uk/vol1issue4/17-vol1issue4.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Arslan, M. & Ergin A. (2010). Yabancılar Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların etkin kullanımı. *Dil Dergisi*, 147(1), 63-86.
- Asher, J. J. (1966). The learning strategy of the total physical response: a review. *The Modern Language Journal*, 50(2), 79-84. 10 Şubat 2018 tarihinde <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED028664.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Barın, E. (2004). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde İlkeler*. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD), (1), 19-30. <http://dergipark.gov.tr/turkiyat/issue/16660/3296> sayfasından erişilmiştir.
- Bailye, M. (2013, Ekim). *Moodle in the classroom: an “in the trenches” perspective*. 2. Moodle Araştırmaları Konferansı’nda sunulmuş bildiri, Susa, Tunus.
- Bayram, F. (2009). *SCORM uyumlu modüler öğrenim yönetim sisteminin tasarımı ve gerçekleştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılar Türkçe öğretimi*. Ankara: Grafiker.
- Experience API- Programmable E-learning and Experience Tracking. <https://xapi.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Gattegno, C. (1963). *Teaching foreing languages in schools the silent way*. New York: Educational Solutions Worldwide Inc.
- Gülcü, İ. (2015). *Yabancı dil olarak mobil destekli Türkçe kelime öğretimi*. Doktora Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

- Ilgar, M. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde e-öğrenim yolu ile kelime öğretimi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Işık, Ö. F. (2015). *Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde elektronik geri bildirimler aracılığıyla yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Kaplan, M. (2000). *Kültür ve Dil*. İstanbul: Dergâh
- Kısmet, E. (2018). *Eğitsel veri madenciliğinde kullanılmak üzere experience api (XAPI) temelli öğrenme deneyimi kayıtlarının işlenebilmesi için bir model geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Kuzu, S. & Balaman, F. (2014). Moodle kullanılarak gerçekleştirilen web destekli eğitim hakkında öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(25), 234-242.
- Motlhaka, H.A., & Wadesango, N. (2014). Freirean participatory approach: developing interactive listening skills in the English as a second language classroom. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 5(11), 102-107.
- Murray, K., Berking P., Haag J., Hruska N. (2012). Mobile learning and ADL's experience API. *Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes*, 12(1), 45-50. <https://www.jstor.org/stable/26326313> sayfasından erişilmiştir.
- Mutlu, M.E. (2014). Öğrenme deneyimlerinin yorumlanması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 21-45.
- Parlakpınar, M. (2014, Ağustos). *Yunus Emre Enstitüsü'nün Türkoloji alanındaki faaliyetleri*. 3. Uluslararası Dil ve Edebiyat Avrupa'da Türkçe Konferansı'nda sunulmuş bildiri, Tiran, Arnavutluk.
- Prabhu, N.S. (1987). *Second language pedagogy*. Oxford: Oxford University Press.
- Richards, J. C. (2006). *Communicative language teaching today*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sarıçoban, A. (Ed.). (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi metodolojisi*. Ankara: Anı
- Sarıman, G. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin kelime vurgulama becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- SCORM- Rustici Software. <https://scorm.com/> sayfasından erişilmiştir.

- Sülükçü, Y. (2011). *Yabancılarā Türkçe ğretiminde (Temel Seviye A1) bilgisayar destekli materyal geliştirme ve bunun ğrenci başarısına etkisi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- şahin, A. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe ğretimi*. Ankara: Pegem Akademi
- Tabak, G. (2013). *Yabancılarā Türkçe ğretiminde benzetim (simülasyon) tekniğinin kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Ungan, S. (2006). Avrupa Birliği'nin dil öğretimine karşı tutumu ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi. *Dmlpınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 217-226.

ÖZGEÇMİŞ

Beril Mert, 1993 yılında İstanbul’da doğdu. 2015 yılında Gazi Üniversitesi/Gazi Eğitim Fakültesi/ İngiliz Dili Eğitimi bölümünden mezun oldu. Aynı yıl, Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü/ Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi alanında yüksek lisans eğitimine başladı. 2016 yılından beri, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde İngilizce öğretmeni olarak görev yapmaya devam etmektedir. Yabancı dil öğretimi ile ilgili sahip olduğu sertifikaların yanı sıra, yabancı dil öğretiminde e-öğrenme platformlarının kullanımına ilişkin akademik çalışmaları da bulunmaktadır.

EKLER

EK 1. Çevrimdışı Öğrenme Etkinlikleri Formu

Bu form Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Öğretimi Anabilim Dalı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı alanında yazılan “Öğrenme Deneyimi Kayıtlarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı” isimli yüksek lisans tezi çalışması için ölçme değerlendirme uzmanlarının görüşleri alınarak oluşturulmuştur.

Katkılarınızdan dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

ÇEVİRİMDIŞI ÖĞRENME AKTİVİTELERİ FORMU

Adı/Soyadı:

Kur seviyesi:

1. Bu hafta içinde kaç sayfa Türkçe kitap okudunuz?

- a. Okuduysanız, okuduğunuz kitapta en çok hangi kelimedeyi zorlandınız?

- b. Merak ettiğiniz kelimeyi sözlükten kontrol ettiniz mi?

2. Bu hafta içinde Türkçe öğrenimine katkı sağlayacak kaç tane paragraf yazdınız?

- a. Yazdıysanız, en çok zorlandığınız gramer konusu hangisi oldu?

3. Bu hafta içinde kelime ezberleme etkinliği yaptınız mı?

a. Kelime öğrenirken en çok hangi yöntemi kullandınız?

4. Bu hafta içinde Türkçe öğrenimi için herhangi bir konferans/seminer/sempozyuma katıldınız mı?

5. Bu hafta içinde hiç Türk filmi, dizisi izlediniz mi?

a. İzlediğiniz dizi veya filmde anlamadığınız yerler olduğunu düşündünüz mü?

b. Anlamadığınız yerleri öğretmeninize veya arkadaşınıza sordunuz mu?

6. Bu hafta içinde hiç sokaktaki Türkçe tabelalara dikkat ettiniz mi?

a. Ettiyseniz, en çok ilginizi çeken kelime ne oldu?

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..